

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра китайської філології
Кваліфікаційна робота магістра з
китайської філології
на тему:

**СТРУКТУРА І СЕМАНТИКА ІНШОМОВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ
ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ В
СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ**

Студентки групи ЗМКит60-22
факультету сходознавства
заочної форми навчання
Освітньої програми
Східна філологія: Китайська мова і література,
переклад, методика навчання
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.065 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – китайська
Павлович Яни Ігорівни
Науковий керівник:
докт. філол. наук, проф. Валігура О.Р.

Допущена до захисту
« ___ » _____ 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЗАПОЗИЧЕНЬ ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	10
1.1 Поняття запозичення, причини їх появи та вплив на розвиток мови в працях сучасних лінгвістів.....	10
1.2. Історія проникнення іншомовних запозичень в китайську мову	19
1.2.1 Перша хвиля запозичень	19
1.2.2 Друга хвиля запозичень	23
1.2.3 Третя хвиля запозичень.....	24
1.3. Значення запозичень в сучасній китайській мові та проблеми їх вживання	26
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАПОЗИЧЕНЬ ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	32
2.1. Структура іншомовних запозичень	32
2.1.1 Транслітерація або фонетичні запозичення	32
2.1.2 Перефразування або семантичні запозичення	34
2.1.3 Поєднання транслітерації та перефразування.....	36
2.1.4 Буквені запозичення	37
2.2. Методологія вивчення структурно-семантичних особливостей запозичень у сучасній китайській мові	38
Висновок до розділу 2.....	44

РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАПОЗИЧЕНЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	46
3.1 Основні структурні особливості запозичень на позначення технічного обладнання	46
3.1.1 Словоскладання	46
3.1.2 Афіксальний та напівафіксальний словотвір	49
3.1.3 Морфемна контракція.....	53
3.2. Англіцизми як основне джерело формування технічної лексики	54
3.3. Семантичні особливості запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові	60
3.3.1 Явище омонімії	60
3.3.2 Явище полісемії	64
3.3.2 Явище синонімії.....	68
Висновки до 3-го розділу.....	72
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
简评	80
ДОДАТКИ.....	82

ВСТУП

Виникнення нових слів є необхідною частиною природного процесу розвитку будь-якої мови. Навіть у китайській мові, з її тривалою історією та унікальністю, завжди існувало багато запозичених слів з інших мов. Запозичення іншомовних слів не є негативним явищем, навпаки, воно збагачує мову новими лексичними одиницями та робить її більш різноманітною та виразною. Іноземні слова, які включаються в китайську мову, зазвичай піддаються адаптації, враховуючи внутрішні закони китайської мови та її розвиток. Багато іншомовних елементів змінюють свою фонетичну структуру, якщо вони мають звуки, які не характерні для китайської мови, тим самим отримуючи нові значення.

Протягом тривалого періоду в історії Китаю існувала феодальна система, що призвело до відносної закритості країни. Головним способом розширення та збагачення лексики китайської мови було створення нових слів на основі наявних лексичних одиниць. Проте з кінця XIX століття інтенсивні контакти із зовнішнім світом призвели до постійного збільшення кількості запозичених слів.

Багато фахівців в галузі китайської мови вважають, що інтенсивний потік іншомовної лексики може негативно вплинути на самобутність китайської мови та збити її "мовну гармонію". Навіть якщо ця тенденція не призводить до зникнення ієрогліфічного письма, провідні фахівці закликають приділити увагу мовній політиці, спрямованій на боротьбу з нестандартизованим та необґрунтованим використанням іншомовних слів.

Зі зростанням технологій та інтеграції Китаю у світову економічну систему кількість запозичень в китайській мові суттєво збільшилася, особливо в лексиці, пов'язаній з технічним обладнанням і новітніми технологіями. Цей процес можна пояснити кількома основними факторами.

Серед них першим виступає процес глобалізації, адже, Китай активно співпрацює з іншими країнами та корпораціями у сфері науки, технологій і

бізнесу. Ця співпраця призводить до обміну інформацією та взаємному впливу на терміни з інших мов.

Наступним фактором є розвиток власних технологій Китаю. Китай активно розвиває власну технологічну галузь, і це призводить до введення нових термінів із мов інших країн, оскільки іноземні розробки та інновації знаходять своє застосування в Китаї.

Третім фактором виступає міжнародна співпраця Китаю з розвиненими країнами. Співпраця Китаю з іншими країнами у міжнародних проєктах і галузях зумовлює необхідність використання загальних термінів і стандартів для полегшення спільної роботи та спілкування. Це може містити запозичення слів та термінів з інших мов, які вже використовуються в міжнародному спілкуванні.

І останнім фактором є швидкі зміни в технологіях, бо в технологічному плані країни розвиваються з неймовірною швидкістю, що дає поштовх до формування нових термінів. Запозичення іноземних слів для позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові є швидким і зручним способом вирішення проблеми опису нових явищ і продуктів, які раніше не мали відповідних термінів. Це дозволяє швидко та чітко комунікувати щодо нових технологій і інновацій у галузі технічного обладнання. Запозичені терміни зазвичай точно відображають основні характеристики та функції цього обладнання, що полегшує розуміння та обговорення.

Актуальність цього дослідження впливає з орієнтації сучасної лінгвістики на аналіз різновидів запозичень, що використовуються для позначення технічного обладнання, і їхнього впливу на лексичний склад китайської мови. Важливість цієї тематики підкреслюється фокусом на семантичних, структурних та лексичних аспектах у дослідженнях, які мають на меті визначити специфічні риси запозичень в китайській мові з точки зору їх сприйняття носіями цієї мови. Крім того, важливість даної теми визнається як важлива складова сучасного українського китаєзнавства, де вивчення структурно-семантичних особливостей запозичень на позначення технічного

обладнання має велике значення, адже напряду поєднане з процесом розвитку лексичної системи сучасної китайської мови.

Тема дослідження: Структура і семантика іншомовних запозичень для позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові

Об'єктом дослідження є іншомовні запозичення для позначення технічного обладнання.

Предметом дослідження є семантика та структурні особливості запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові.

Мета дослідження полягає у вивченні структурно-семантичних особливостей запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові.

Для досягнення мети дослідження необхідно вирішити наступні **завдання:**

1) розглянути уявлення про поняття та причини появи запозичень у працях сучасних лінгвістів;

2) дослідити історію проникнення іншомовних запозичень в сучасну китайську мову;

3) окреслити місце та вплив запозичень на формування технічної лексики в сучасній китайській мові;

4) дослідити структурні особливості іншомовних запозичень в сучасній китайській мові;

5) дослідити методологічні засади вивчення структурно-семантичних особливостей запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові;

6) визначити англiцизми як провідне джерело запозичень на позначення технічного обладнання;

7) дослідити структурні особливості запозичень на позначення технічного обладнання;

8) дослідити семантичні особливості запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові.

Теоретична важливість цієї роботи полягає у тому, що теоретичні засади та результати цього дослідження можуть бути використані для формування повного розуміння явища та особливостей запозичень на позначення технічного обладнання та мати значущий вплив на різні сфери, від мовознавства до технологічного розвитку та міжкультурної комунікації.

Практична важливість цієї роботи полягає в можливості використання отриманих результатів у контексті досліджень запозичень і термінів, які використовуються для позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові. Крім того, ці дані можуть бути корисними для досліджень у галузі перекладу технічної лексики, допомагаючи зрозуміти специфіку та особливості перекладу технічних термінів. Мовний матеріал, зібраний у цій роботі, може також бути корисним для використання як лекційний та семінарський матеріал у рамках відповідних курсів, таких як "Практика китайської мови", "Теорія і практика перекладу", "Лексикологія китайської мови" та інших суміжних дисциплін.

Новизна цього дослідження полягає у вивченні та аналізі запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові. Дослідження розкриває різні аспекти цього явища, включаючи пояснення походження іноземних слів, їхню вживаність та вплив на лексичний склад китайської мови. Вперше висвітлені нові мовні одиниці, які досі не були адекватно досліджені та зафіксовані у словниках. Це дослідження також вносить важливий внесок у лінгвістику та китаєзнавство, допомагаючи краще розуміти процеси запозичення та їхній вплив на словниковий склад китайської мови. Відкриття нових аспектів та розгляд нових термінів збагачують лексикологію китайської мови та роблять цю тему більш обґрунтованою та актуальною.

Матеріалом для проведення цього дослідження стали PID-схеми заводу з перероблення кукурудзи ТзОВ "Укрстарч", інструкції з експлуатації технічного обладнання, а також 85 мовних одиниць, які були взяті з пакувальних листів і обрані для подальшого аналізу. Цей матеріал дав можливість докладно дослідити

термінологію, вживану в галузі технічного обладнання та виокремити запозичені слова та фрази, які були досліджені в контексті китайської мови.

Ми використали широкий спектр **методів дослідження** в ході нашої роботи, включаючи дискурс-аналіз, метод функціонального аналізу, термінологічний історичний та морфологічний підходи, метод збору даних, семантичний аналіз, аналіз значень слів, порівняльний аналіз, текстовий аналіз, метод безпосередніх складників, розчленування, дослідження компонентів, синтез знань та інші. Цей різноманітний набір методів дозволив нам глибоко проаналізувати мовну термінологію та технічні терміни в китайській мові, розглядаючи їх у різних аспектах та контекстах. Ці методи сприяли вивченню мовних особливостей та історії запозичень у китайській мові, а також розкриттю їхнього впливу на лексичний склад.

Структура роботи: робота складається зі змісту, вступу, трьох розділів, що складаються з восьми пунктів, тринадцяти підпунктів висновків, списку використаних джерел, що включає сорок чотири джерела, з яких двадцять п'ять – іноземною мовою. Загальний обсяг роботи – вісімдесят шість сторінок.

У першому розділі дослідження ми розглянули поняття запозичення, провели аналіз уявлень про це поняття та висвітлили причини виникнення запозичень в мовознавчих дослідженнях сучасних лінгвістів. Ми також дослідили історію проникнення іншомовних запозичень в китайську мову та розглянули їхній вплив на формування лексичного складу цієї мови. Цей розділ робить важливий внесок у розуміння сутності та походження запозичень в китайській мові, а також висвітлює їхній вплив на лексичну систему. Історичний аспект дослідження дозволяє розглянути еволюцію мови та зрозуміти, як іншомовні слова та вирази стали невіддільною частиною китайської лексики.

У другому розділі нашого дослідження ми представили теоретико-методологічні засади, на яких базується наша робота. Ми провели класифікацію іншомовних запозичень на позначення технічного обладнання за різними критеріями, такими як фонетичні, семантичні, фонетико-семантичні та буквені.

Кожна з цих категорій може відображати різні аспекти запозичень та їх вплив на китайську мову. Ми також охарактеризували методи дослідження даних запозичень, що вказує на систематичний підхід до аналізу та класифікації іншомовних слів та фраз у контексті технічного обладнання. Цей розділ надає чітку методологічну основу для подальших досліджень і дозволяє систематизувати інформацію про запозичення в китайській мові.

Третій розділ присвячений практичному аналізу структурних та семантичних особливостей на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові. Ми з'ясували важливість структурно-семантичного аналізу лексем китайської мови. Цей розділ робить акцент на конкретних прикладах і надає читачам можливість краще зрозуміти, як іншомовні терміни й фрази інтегруються в структуру китайської мови та як вони розглядаються в семантичному контексті. Важливість цього аналізу полягає в розкритті того, як іншомовні запозичення впливають на лексичну систему китайської мови у сфері технічного обладнання.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЗАПОЗИЧЕНЬ ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

1.1 Поняття запозичення, причини їх появи та вплив на розвиток мови в працях сучасних лінгвістів

У сучасному світі всі мови мають контакти з різними мовами світу, і цей взаємний вплив між країнами поширюється на всі сфери життя. Контакти між націями та їх культурами є необхідністю, і постійний обмін та взаємне збагачення мов є невід'ємною частиною цього процесу. Мова, як засіб комунікації, є унікальною властивістю людей. Вона складається з письмових символів, які є семантично конвенціоналізованими, і з усних символів, які є фонетичним описом звуків символів. Як Юень Жень Чао, китайський філолог, описує розвиток мови, “мова або діалект ніколи не буває чистою і однорідною, а завжди містить більшу чи меншу кількість інших елементів, змішаних через процес запозичення” (Chao, 1970).

Серед термінів, які використовуються для позначення слів, що були прийняті з інших мов, “запозичення” є найбільш поширеним. Запозичення становить невід'ємну частину лексичного складу будь-якої мови.

Запозичення (іноді також називають лексичними або лінгвістичними запозиченнями) – це процес введення слів, фраз або конструкцій з однієї мови в іншу мову. Запозичення відбуваються з різних причин, таких як культурний обмін, торгівля, технологічний прогрес, або просто через вплив інших мов на мову говорячої спільноти (Жмаєва, 2011). Запозичення є складним явищем, і розуміння його значення може варіюватися в залежності від того, який аспект мови або мовознавчого підходу ви вивчаєте. Це важливий аспект лінгвістики,

оскільки він відображає вплив різних мов та культур один на одного і впливає на розвиток мови взагалі.

Питання мовних запозичень у останні два з половиною століття відіграє важливу роль в лінгвістиці і досліджується в різних аспектах. Загалом, це вивчення є частиною більш загальної проблеми мовних контактів та взаємодії між різними мовними системами. На більш конкретному рівні, воно досліджує особливості розвитку окремих мов і різних рівнів мови.

Багато сучасних лінгвістів намагаються створити єдине спільне визначення поняття «запозичення», та поки їх погляди розходяться. Спірність стосовно термінів “іншомовне слово” і “запозичене слово” свідчить про актуальність цієї проблеми (Смирнова, 2009).

Запозичені слова – це ті слова, які повністю адаптовані мовою, яка їх запозичила. Мовці сприймають їх як власні та не потребують додаткових пояснень щодо форми і значення. Вони знаходяться в загальних словниках разом з питомою лексикою.

З іншого боку, іншомовні слова – це слова з інших мов, які не повністю засвоєні мовою, яка їх запозичила. Вони залишають ознаки свого походження як у формі, так і у значенні. Іншомовні слова можуть мати незвичні звукосполучення, залишати вихідну графіку на письмі та залишатися незмінними у вигляді. Щодо семантики, вони можуть бути незрозумілими або недостатньо ясними для багатьох носіїв мови, що призводить до потреби у спеціальних словниках. У сучасних мовах світу процес засвоєння іншомовних слів є постійним, тому межа між ними та запозиченими словами часто стає невизначеною.

Термін “запозичення” має різні визначення в лінгвістиці, і вчені в різний спосіб розуміють його обсяг. Наприклад, Леонард Блумфілд включає в цей термін не лише внесення слів з інших мов, а й елементи діалектів та навіть вплив на мову через спілкування між носіями однієї мови (Блумфілд, 1968). Він розрізняє три типи запозичень:

- 1) Діалектні запозичення: слова, які приходять в мову з того ж мовного ареалу.
- 2) Запозичення з області культури: слова, які потрапляють в мову з іншої мови через вплив культурних факторів.
- 3) Внутрішні запозичення: результат безпосередніх мовних контактів.

Проте провести чітке розмежування між цими типами запозичень не завжди можливо, оскільки немає чіткої межі між діалектами і мовами.

Інші лінгвісти визначають “запозичення” як процес та результат введення іншомовних слів чи конструкцій в мову. Це може включати в себе зміни в фонетиці, морфології, граматиці та семантиці слів.

Підхід Л.В. Струганець до визначення терміну “запозичення” в лінгвістиці є важливим і точно відображає сутність цього явища. Вона розглядає запозичення як процес, який включає в себе два основних аспекти:

- 1) Входження іншомовної одиниці у мову, що означає, що слова або конструкції з інших мов включаються в активний лексикон мови-реципієнта.
- 2) Процес адаптації або засвоєння як завершений комплекс зазначених ступенів, що вказує на те, що запозичені елементи піддаються змінам в межах нової мови, включаючи адаптацію до фонетичних, морфологічних, синтаксичних і семантичних особливостей цієї мови.

Цей підхід допомагає краще розуміти, як нові слова та конструкції інтегруються в мовну систему та сприймаються носіями цієї мови. Вона також відзначає важливість адаптації іншомовних елементів для їх успішного вживання в мовленні (Струганець, 2022).

Погляди українських мовознавців О.О. Селіванової та О.Б. Ткаченка на поняття “запозичення” в лінгвістиці схожі і визначають те, як вони розуміють цей термін. Обидва погляди вказують на те, що запозичення охоплює процес та результат введення іншомовних слів, морфем, або висловів в мову, а також слова чи конструкції, які були введені до даної мови з іншої.

Тобто, якщо слово чи конструкція були запозичені, це означає, що вони стали частиною активного словника та комунікативного апарату мови, і їх вживають носії цієї мови. Засвоєні слова можуть піддаватися адаптації та використовуються відповідно до внутрішніх мовних правил. Цей підхід допомагає лінгвістам та мовознавцям краще розуміти явище мовних запозичень та процес їх інтеграції в мовну систему (Селіванова, 2011).

Дуже важливою для розуміння явища мовних запозичень в різні періоди історії мови є роздільність між діахронічним і синхронічним підходами до вивчення.

Діахронічний аспект вивчення запозичень дозволяє встановити час появи і активізації чужомовного слова в мові-реципієнті, а також простежити зміни в зв'язку між назвою і поняттям, які можуть відбутися протягом певного історичного періоду. Такий підхід допомагає розуміти, як та чому слово перетворюється під впливом нового мовного середовища.

Синхронічний аспект дослідження запозичень стосується їхньої етимології та семантики в конкретний момент часу. Вивчення тематичних груп лексики і семантичних відношень всередині цих груп допомагає розуміти, які слова і явища були позначені чужомовними елементами, та як вони взаємодіють у сучасному мовному контексті (Смирнова, 2009).

Д. Будняк надає широку і всебічну дефініцію “лексичного запозичення”, об'єднуючи як діахронічний, так і синхронічний підходи до вивчення цього явища. Вона підкреслює тривалість процесу і важливість мовних, економічних та культурних відносин між народами у формуванні лексичного запозичення. Такий підхід дозволяє враховувати всі аспекти та виміри явища мовних запозичень (Будняк, 1991). Соціолінгвістичні умови грають ключову роль у напрямі та характері мовних запозичень. Контакткування мов в різних суспільних, культурних і історичних контекстах може призвести до різних видів мовних змін, включаючи лексичні запозичення.

Лексичне запозичення, як вказано вище, може супроводжуватися субституцією звуків та адаптацією до фонологічних систем іншої мови. Також може відбуватися морфологічна адаптація, коли форми і структури слів або фраз можуть змінюватися під впливом морфологічних правил мови-реципієнта.

Семантичні зміни також можуть відбутися під впливом лексичного запозичення. Це може призвести до того, що слово отримує нові або розширені значення в новій мовній системі. У результаті цих змін слово може мати значні відмінності від свого початкового значення чи семантики. Лексичні запозичення часто стають важливими елементами в розвитку мови, допомагаючи їй виражати нові ідеї, концепції та поняття, а також адаптуватися до змінних соціокультурних умов (Семчинський, 1974).

Розглянемо причини появи запозичених слів в тій чи іншій мові. Ми вже неодноразово вказували в нашій роботі, що жодна мова не може існувати ізольовано. На нашу думку, умова глобалізації є основною для проникнення запозичень в будь-яку мову, в тому числі і в китайську. Важливо враховувати зовнішні та внутрішні причини запозичень. Зовнішні фактори включають політичні, економічні та культурні зв'язки між націями. Внутрішні причини можуть виникнути внаслідок необхідності уточнення або розширення значень існуючих слів. Запозичення є процесом взаємодії між різними мовами та культурами і може відбуватися як у сфері політики, економіки, так і в літературі, науці та інших сферах.

Відомо, що різні мови розвиваються різними темпами і перебувають на різних стадіях розвитку, на що можуть впливати різні соціально-економічні, матеріальні та духовні умови життя певної нації. Кожна нація розвиває свої власні поняття та ідеї, а також свої мовні засоби для їх вираження (Гудима, 2010).

Ми погоджуємося з думкою, що поява запозичень – це процес, який зазвичай зумовлений складним комплексом як лінгвістичних, так і екстралінгвістичних причин. І, безперечно, можна виділити зовнішні та внутрішні причини, які прямо чи опосередковано впливають на цей процес.

Говорячи про зовнішні причини, слід зазначити, що до позамовних причин запозичення слів однієї мови іншою слід віднести наявність більш-менш тісних політичних, соціальних, економічних, культурних та/або промислових зв'язків між різними групами носіїв мови обох країн. Загальновідомо, і ми вже згадували про це в наших попередніх дискусіях, що словниковий склад кожної мови є тією сферою, яка найбільше піддається впливу факторів, що зазнають змін у вищезазначених галузях: культурі, економіці, політиці та промисловості. Лексика є дзеркалом, що відображає соціальне, економічне, культурне та політичне життя країни, оскільки вона швидко вбирає в себе всі нові поняття і сприяє їх поширенню, навіть якщо нові слова і поняття ще є іноземними і не мають еквівалентів у рідній мові. Тому інтенсифікація або, навпаки, послаблення зв'язків між країнами певним чином може впливати на процес лексичного запозичення.

Однак слід зазначити, що, незважаючи на загальноприйнятту думку про те, що соціальні фактори мають найбільший вплив на словниковий склад мови, вплив соціально-політичних та інших факторів на лексичні запозичення не завжди є взаємно прямолінійним або простим, як це може здатися на перший погляд. Іншими словами, інтенсифікація політичних, економічних та інших зв'язків не обов'язково спричиняє активізацію процесу розвитку запозичень в обох мовах. У деяких випадках лише одна мова є домінуючою. Так, при добре налагоджених культурних та економічних контактах може не відбуватися інтенсивного взаємного руху лексики з обох мов. З іншого боку, інтенсивне утворення запозичень можливе при відносно слабших економічних, соціальних, політичних, культурних і виробничих зв'язках, але при активному впливі інших факторів: політичної ролі країни і мови, постійному оновленні лексичних засобів шляхом утворення слів на позначення нових, актуальних або популярних ідей, пристроїв чи явищ тощо. Так, наприклад, можна відзначити поширення “американізмів” та “англіцизмів”, які стали частиною інтернаціональної лексики

і вживаються в багатьох мовах (iPhone, , booklet, bestseller, comics, etc. буклет, бестселер, комікси тощо) (Stepanyan, 2022).

До лінгвістичних причин великої кількості запозичень належить тенденція позначати поняття одним словом, що передбачає неподільність цього поняття. Іншими словами, якщо позначуване поняття є єдиним цілим (“одна річ”, “один предмет”, “одне явище” тощо), то мова прагне назвати його одним словом, а не словосполученням.

Твердження В. Сімонок відображає важливі аспекти процесу мовних запозичень. Екстралінгвальні (зовнішні) причини включають зовнішні соціокультурні, економічні та політичні взаємодії між націями та культурами. Наприклад, колоніальна імперія може запозичувати слова з мов корінних народів або обернено, вплив культурної сфери може призвести до запозичень в лексику, пов'язану з музикою, модою, їжею тощо. Інтралінгвальні (внутрішні) причини включають в себе внутрішні потреби мови, такі як необхідність уточнення понять або розширення лексичних можливостей. Це може включати в себе введення нових термінів у науці або техніці, а також виникнення нових понять або явищ, які вимагають нових слів для їх вираження (Сімонок, 2014).

Ці два типи причин показують, що мови ніколи не існують ізольовано і їх розвиток завжди взаємодіє з іншими мовами та культурами. Цей процес запозичення і адаптації слів є невід'ємною частиною еволюції будь-якої мови.

Цікаво відзначити, що запозичене слово зазвичай є менш складним, тобто легше засвоюється народом і вкорінюється в мові, якщо в лексичній системі останньої існують певні передумови для запозичення. Запозичення слова з іноземної мови може відбуватися через тенденцію до усунення багатозначності вихідного слова, спрощення його семантичної структури. Крім того, часто причиною створення або збільшення кількості запозичень є потреба уточнити або конкретизувати відповідне поняття, виокремити певні семантичні нюанси.

Розглядаючи причини, що сприяють проникненню іншомовного слова в мову, цікаво відзначити таку закономірність: якщо в мові налагоджується

засвоєння і вживання запозичень, які можна об'єднати в певний лексичний ряд, виходячи з їх спільного значення і повторюваності якогось одного структурного елемента, то запозичення або принаймні вживання нового іншомовного слова, подібного до слів цього ряду, значно полегшується.

У своїй праці про англізацію Б. Качру висуває два припущення щодо появи запозичень у мовах (Фоменко, 2010): 1) “гіпотеза недостатчі”; 2) “гіпотеза домінування”. Він наголошує, що такі процеси необхідно розглядати в контексті історичних та політичних фонів.

“Гіпотеза недостатчі” передбачає, що запозичення відбувається в тому випадку, коли в мові відсутні відповідні слова або вирази для назви нового явища або поняття. Іншими словами, мова використовує запозичення для того, щоб заповнити лексичні прогалини, які існують в її словнику. Наприклад, коли з'являється нова технологія чи поняття, які не мали відповідного терміну в даній мові, ця мова може запозичити від іншої мови, яка вже має відповідне слово.

“Гіпотеза домінування” стверджує, що в ситуаціях контакту двох культур одна з них виступає домінуючою, інша ж приймає слова і вирази з мови домінуючої культури у свій словник. Це особливо актуально у випадках колоніальних впливів, де мова колонізаторів стає визначальною і впливає на мову місцевого населення. Зараз, коли англійська мова є міжнародною та однією з найвпливовіших мов світу, вона більше позичає в інших мовах, ніж сама запозичується. Ці гіпотези допомагають пояснити механізми і причини запозичень між мовами в різних ситуаціях та у різний час (Hafez, 1996).

З лінгвістичної точки зору запозичення можна визначити як процес відтворення мовних моделей однієї мови в іншій, при цьому спосіб цього відтворення може варіюватися на різних рівнях мови. Об'єктами запозичення не обмежуються лише лексичні одиниці. Будь-який лінгвістичний матеріал може бути запозичений у відповідних умовах. Зазвичай, спочатку запозичується лексичний матеріал, такий як іменники, дієслова, прикметники тощо. Однак цей процес може впливати і на інші аспекти мови, включаючи букви, звуки,

фонетичні правила, граматичні одиниці, методи побудови синтаксичних структур, стратегії дискурсу та інше.

Слід зазначити, що у цій роботі ми погоджуємося з визначенням Д. Будняка. На нашу думку, він абсолютно правильно описав лексичне запозичення. Це дійсно тривалий процес, внаслідок якого слова та їх структурні елементи однієї мови постійно включаються в лексикон іншої мови. Цей процес відбувається на основі мовних, економічних і культурних відносин між різними народами та мовами. Запозичення може стати результатом контакту між мовами, культурними взаємодіями, торгівлею, міграцією, інноваціями та іншими факторами. Цей процес збагачує лексичний склад мов та відображає взаємне вплив між мовами та суспільствами. Серед основних причин запозичень ми віддаємо перевагу саме причині швидкого розвитку технологій в останні роки. Швидкий розвиток технологій в останні роки призводить до появи нових термінів, назв і виразів, які часто виникають на ринку швидше, ніж можуть бути адаптовані або створені в мові. Це створює необхідність у лексичному запозиченні, щоб назвати ці нові явища, пристрої, програми і технології.

Спостереження про різні тлумачення терміну “запозичення” внаслідок різних підходів і досліджень у лінгвістиці є дуже важливим. Фактично, це свідчить про багатогранність та складність цього явища, а також про те, як різні лінгвісти враховують різні аспекти запозичення у своїх дослідженнях.

Лінгвісти досліджують запозичення з різних точок зору, таких як семантика, синтаксис, соціокультурний контекст, вплив на мовну систему тощо. Це призводить до того, що поняття “запозичення” може мати різні визначення та інтерпретації в різних дослідженнях.

Ця різноманітність підходів відображає багатогранність самого явища запозичення в мові, яке може бути досліджене з різних ракурсів. Кожен новий дослідник може приносити свій внесок до розуміння цього явища та враховувати нові аспекти, що доповнюють попередні дослідження. Це свідчить про живий та розвиваючийся характер лінгвістичної науки.

1.2. Історія проникнення іншомовних запозичень в китайську мову

Історія проникнення іншомовних запозичень в китайську мову має багатовіковий контекст і свідчить про вплив різних культур та історичних періодів на розвиток китайської лексики та граматики. Впродовж довгого періоду часу в Китаї існував феодальний лад, що зумовило відносну закритість країни. Головним способом розширення і збагачення словникового складу мови було створення слів на основі існуючої бази. З кінця 19-го століття відбувалися інтенсивні контакти із зовнішнім світом, які привели до великої кількості запозичених слів та збільшення їх кількості.

Запозичуватися в китайській мові можуть не лише слова, а й різні елементи іноземних мов. На даний момент основним джерелом запозичення слів в китайській мові є саме англійська мова (Чернікова, 2009).

Існуючі нині в китайській мові іншомовні слова прийшли в нього в різний час і з різних мов. Запозичення з одних мов є одиничними випадками, слова з інших утворюють більш менш численні групи. Серед основних мов донорів є англійська, тибетська, маньчжурська, монгольська, японська, російська мови і санскрит. На думку Лі Сяндуну, в історії розвитку китайської мови мало місце декілька хвиль лексичного запозичення:

1. історичні епохи китайських династій;
2. друга половина XIX ст. і перша половина XX ст.;
3. період з 80-х рр. XX ст. по теперішній час (Лі, 2003).

1.2.1 Перша хвиля запозичень

Протягом багатьох століть Китай залишався ізольованим від західного світу і в основному взаємодіяв зі своїми безпосередніми сусідами, такими як маньчжури, монголи, індійці, тибетці та північні корейці. Протягом 5-3 століть відбувалося розширення комерційних зв'язків між різними царствами в межах історичного Китаю. Крім того, торговельні та політичні зв'язки між населенням

північно-східної частини Китаю і племенами, що населяли регіони Маньчжурії та Північної Кореї, існували з давніх часів. Зі створенням імперії Тан, яка являла собою значне об'єднання держав, її вплив поширився на сусідні країни, особливо на Японію, В'єтнам та країни Корейського півострова.

За часів династій Шан і Чжоу ханьці почали налагоджувати контакти з людьми з інших племен, таких як сяньюні 獯鬻 (відомі як гуни 匈奴 за часів династії Хань) на півночі та плем'я жунів (戎族) на заході. Це, безсумнівно, мало вплив на мови взаємодіючих народів. За часів династії Хань почали розвиватися відносини між Китаєм та давніми західними державами, такими як Давань (大宛), Кангюй (康居) та Бактрія (大夏). Починаючи з періоду Шести династій, торговельні контакти між Китаєм і західними країнами значно збільшилися за рахунок Великого шовкового шляху. Ці контакти принесли в китайську мову запозичену лексику для опису нових понять і реалій із західних регіонів. Передусім це були назви тварин, рослин і предметів побуту.

У доцінську епоху (період до 221 р. до н.е.) у вживання увійшли такі слова як 骆驼 luòtuó – верблюд, 狻猊 suānní (пізніше 狮子 shīzi) – лев, 猩猩 xīngxīng (також 狻狻 xīng xīng) – орангутан.

За часів династії Хань китайська лексика збагатилася такими словами іншомовного походження як 琥珀 hǔpò (також 虎魄 hǔpò) – бурштин, 琉璃 liúli (також 流璃 liúli, 碧琉璃 bìliúli) – глазур, 葡萄 pútáo – виноград, 石榴 shíliú – гранат, 胭脂 yānzhi – рум'яна.

Починаючи з Періоду Шести династій і до епохи Тан середньокитайська лексика збагатилася такими словами іншомовного походження як 玻璃 bōli – скло, 菠菜 bōcài – шпинат, 胡荽 húsuī – кінза, 吉贝 jíbèi – капок, 茉莉 mòli – жасмин, 西瓜 xīguā – кавун.

З початку династій Цинь і Хань, і впродовж династій Суй і Тан, розвиток економіки, культури і науки китайців був вищим, ніж в іноземних західних

регіонах. Тому в цей період у китайській мові відсутня була відповідна запозичена лексика. Більшість запозичених слів, які були вищенаведені, стосувалися конкретних предметів побуту. Зазвичай запозичена лексика втілювалася в китайську мову через фонетичний переклад, проте часто ця лексика спрощувалася, щоб відповідати двоскладовій структурі слова китайської мови, яка була поширена в той час.

Починаючи з династій Цін і Хань, Китай встановив дипломатичні та культурні зв'язки з Японією, Північною Кореєю і В'єтнамом. З того часу мови цих країн значно вплинулися китайською мовою та культурою. Однак вплив японської, корейської чи в'єтнамської мов на китайську був невеликим.

Буддійська культура відіграла надзвичайно важливу роль у розширенні лексичного багатства китайської мови. Поширення буддизму в Китаї почалося ще за часів династії Хань і тривало протягом епох Вей, Цзін, Південних і Північних династій, аж до династій Тан і Сун. З великою кількістю прихильників, культура та концепції буддизму стали глибоко укоріненими у китайському суспільстві. Переклад буддійських текстів на китайську мову сильно вплинув на китайську лексику, збагативши її багатьма словами і новотворами, пов'язаними з буддизмом.

Деякі з цих запозичених слів залишилися обмеженими виключно до релігійних контекстів, тоді як інші стали загальнопоширеними словами у китайській мові. Поширення буддизму та переклад буддійських текстів мали великий вплив на лексичний склад китайської мови. Окрім великої кількості спеціальних слів, пов'язаних із буддизмом, важливою була та обставина, що значна частина запозичень із санскриту поступово увійшла до загальної лексики китайської мови і стала повсякденними словами, такими як 世界 shìjiè – світ, 现在 xiànzài – теперішнє, 过去 guòqu – минуле, 未来 wèilái – майбутнє, 佛 fó – Будда, 烦恼 fánnǎo – турботи, 平等 píngděng – рівність, 方便 fāngbiàn – зручний, та інші.

Династія Юань (1234-1368 роки), яка була монгольського походження, внесла вагому кількість монгольських слів та виразів у китайську мову. Більшість з цих запозичень вийшли з ужитку з часом, особливо після повалення династії Юань та приходу наступних китайських династій, як Мін і Цін. Однак деякі монгольські запозичення залишилися в китайській мові і стали поширеними. Такі слова можуть включати назви предметів, які вперше стали поширеними в Китаї завдяки монголам або вираження, які відображають аспекти монгольської культури, історії або адміністративної системи. Наприклад, 歹 dǎi – поганий, злий; 蘑菇 mógu – гриб.

На перехресті епох Мін і Цін, яка настала в середині XVII століття, панування маньчжурів в басейні річки Амур відкрило дорогу для лексичних взаємодій між мовами завойовників та місцевого населення. Незалежно від спроб династії Цін ізолювати країну від зовнішнього впливу, Китай зазнав впливу європейських місіонерів, мандрівників і торговців. Це відкрило двері для знайомства з західною культурою і призвело до проникнення іноземних слів у китайську мову.

Під час династії Мін у китайській мові вперше з'явилися європейські терміни завдяки діяльності єзуїтських місіонерів, які були італійцями та португальцями. Вони не лише перекладали релігійні тексти, але й інші наукові та культурні твори, що призвело до включення багато західних термінів до китайської мови. Деякі з цих слів, такі як 自行车 – велосипед, 比例 – пропорція, 火车 – поїзд, 公司 – компанія, існують і сьогодні в сучасній китайській мові.

Під час династії Цін також спостерігалися значні лексичні запозичення з маньчжурської мови у китайську. Деякі з цих слів залишилися в активному вжитку аж до наших днів (Акбудак, 2021).

1.2.2 Друга хвиля запозичень

Ще одна хвиля запозичень іншомовних слів в китайську мову спостерігалася починаючи з середини 19-го століття, в епоху, яка відома як “опіумні війни”. Це епоха характеризується тим, що Китай став об'єктом колоніального завоювання Англією та іншими іноземними державами. Під час цього колоніального розширення Китай розпочав встановлювати контакти з багатьма країнами світу. Після завершення “опіумних війн” до Китаю почали надходити значні обсяги суспільно-політичної, науково-технічної та художньої літератури із заходу. Ці тексти принесли із собою іноземні слова, які почали проникати в китайську мову.

З початку другої половини XIX століття китайська мова стала багатшою за рахунок великої кількості запозичень з західноєвропейських і японських мов. Після поразки в Опіумних війнах Китай розпочав активний контакт із Заходом. Також в цей час виникла “Рух із засвоєння заморських справ” (洋务运动). На китайську мову почали перекладатися західні і японські твори, а китайські автори почали писати багато про інші країни. Багато термінів, які використовуються в сучасній китайській мові, вперше були представлені в “Ілюстрованому описі заморських держав” (海国图志, 1841 р.), що був свого роду енциклопедією інших країн.

Після Опіумної війни 1840 року Китай був змушений відкрити двері до зовнішнього світу. Багато західних соціалістичних ідеологій, політичних думок і сучасної науки було запроваджено в Китаї. Ці соціальні зміни принесли в китайську мову велику кількість японських слів. Ці запозичення сприяли поширенню демократичної ідеології, передової культури і технологій. Вони просунули китайське суспільство вперед і прискорили реформи та революції в Китаї. Вони зробили передові знання та ідеї простішими для поширення та розуміння. Особливо після поразки у Першій китайсько-японській війні 1895 року Японія стала лідером в Азії, а також середовищем для вивчення передових концепцій та демократичних політичних демократичної політичної системи для

Китаю. Тому японські слова природним чином увійшли до китайської мови завдяки навчанню в Японії. Японські запозичення на той момент відігравали більше соціальну роль, ніж лінгвістичну. Певною мірою на запозичення з японської вплинули соціальні фактори більше, ніж лінгвістичні.

Японізми у китайській мові є унікальними запозиченнями, оскільки вони мають структуру, ідентичну традиційній китайській лексиці. Наприклад, слова як 场合 chǎnghé – випадок, 场所 chǎngsuǒ – місце, 手续 shǒuxù – формальність; порядок і ін. складаються з китайських компонентів і мають спільне значення. Це немарковані запозичення, оскільки їх структура і значення відповідають китайським словам.

У перші десятиліття 20-го століття, разом із поширенням марксистської ідеології, в словниковому складі китайської мови з'явилися такі суспільно-політичні терміни, як 马克思主义 mǎkèsī zhǔyì – марксизм, 马克思列宁主义 mǎkèsī lièníngzhǔyì – марксизм-ленінізм, 社会主义 shèhuì zhǔyì – соціалізм, 资本主义 zīběn zhǔyì – капіталізм і багато інших.

1.2.3 Третя хвиля запозичень

Більшість сучасних запозичень прийшли (і приходять) в китайську мову, передусім, з англійської мови в його американському варіанті (Овадюк, 2013). Ці слова різноманітні за своєю семантикою і відносяться до політики, економіки, фінансів, комп'ютерної техніки, комерційної і багатьом іншим областям: 写字板 xiězìbǎn – Word Pad, 互联网 hùliánwǎng – Інтернет, 迪斯科 dísīkē – диско (від англ. disco), 酷 kù – крутий (від англ. cool), 下载 xiàzài – завантажити з Інтернету і інші. Деякі з них були запозичені для найменування нових понять, тоді як запозичення інших слів говорить лише про гонитву за мовною модою.

Серед сучасної китайської молоді вважається престижним прикрашати свою мову. Так слово 拜拜 báibái (від англ. bye-bye, “до побачення”) в молодіжному сленгу витісняє одвічне 再见 zàijiàn.

Китайські лінгвісти звернули увагу і на те, що багато англіцизмів проникають в путунхуа не на пряму, а через лексику інших китайських діалектів, зокрема через гуандунський. Це явище являє собою процес вторинного запозичення всередині системи самої китайської мови. Різниця між китайськими діалектами досить велика. Їх лексична і фонетична система в більшій чи меншій мірі відрізняється від путунхуа. Гуандунській діалект, поширений в однойменній провінції і в Гонконзі, регулярно “транспортують” в загальнонаціональний варіант китайської мови “англіцизми”, наприклад, слова 巴士 bāshì – автобус (від bus), 的士 dīshì – таксі (від taxi), 波士 bōshì – бос, начальник (від boss), проникли в путунхуа не безпосередньо, а через гуандунській діалект. Слід відмітити, що в порівнянні з лексичною системою путунхуа, в лексиці китайської мови в Гонконзі і на Тайвані набагато більше іншомовних запозичень (Овадюк, 2013).

Через діалекти в путунхуа проникає не тільки англійська лексика. Як було зазначено вище, на Тайвані так само є запозичення з японської мови, які через місцевий діалект Тайваню проникають в лексику путунхуа.

Основну масу становлять запозичення в науково-технічній сфері, що пов'язано з її інтенсивним розвитком, і запозичення в повсякденному житті. Запозичення в області науки і техніки – перш за все терміни. За останні десятиліття, в китайській мові з'явилася велика кількість технічних термінів, наприклад: 键盘 jiànpán – клавіатура, 显卡 xiǎnkǎ – відеокарта, 蓝牙 lányá – блютуз і т.д. Що стосується іншомовних слів повсякденної тематики, вони найбільш різноманітні. Це назви продуктів харчування: 可口可乐 kěkǒukělè – кока-кола, 芬达 fēndá – фанта, 热狗 règǒu – хот-дог; назви транспортних засобів: 奥迪 àodí – Audi, 奔驰 bēnchí – Бенц (нім. Benz); одягу: T-恤 t-xù – теніска, 夹克 jiǎkè – жакет.

До іншої значущої групи слів у словниковому фонді китайської мови належать слова, які були запозичені з російської. Це впливає з тісних політичних, економічних і культурних відносин між Китаєм і Росією, які мають

довгу спільну кордонну межу. Такі мовні контакти між сусідніми країнами є неминучими. У процесі сприйняття російських слів в китайській мові важливими факторами є політичні, економічні і культурні взаємодії між цими двома країнами.

Китайсько-російські відносини пройшли різні етапи у своєму розвитку – від звичайних дружніх до партнерських, орієнтованих на стратегічну взаємодію в 21 столітті. Число слів, запозичених китайською мовою з російської на сьогодні не так велике, в основному це національні реалії - назви страв, напоїв, елементів культури, історії, наприклад: 列巴 lièbā – хліб, 克瓦斯 kèwǎsī – квас, 伏特加 fú tè jiā – горілка та інші.

Велика частина з них має обмежену сферу функціонування, вживаючись лише в тих районах КНР, які тісно співпрацюють з Росією в сферах туризму і торгівлі. Так, для вираження поняття “відро” в китайській мові існують такі одвічні слова як 桶 tǒng і 水桶 shuǐtǒng. Проте, під час однієї з туристичних поїздок, в мові жителів прикордонних торгових міст мною було не свідомо зафіксовано слово 维德罗 wéidélúo, фонозапис росіянина, що є, “відро”.

1.3. Значення запозичень в сучасній китайській мові та проблеми їх вживання

Запозичення займають дуже важливе місце в сучасній китайській мові, бо відображають собою вплив глобалізації, технологічного розвитку і культурного обміну на китайську мову. Проникнення іншомовних запозичень також свідчать про постійний мовний контакт китайської мови з іншими, що як наслідок впливає і на політичні, економічні та торговельні зв'язки з іншими країнами. Основними аспектами цієї важливості запозичень є технологічний розвиток, розвиток освіти та науки, розвиток торгівлі і бізнесу, встановлення дружніх відносин з іншими

державами, розвиток інформаційних технологій і культурний обмін. Давайте детальніше розглянемо кожен з цих аспектів.

Технологічний розвиток: сучасна китайська мова активно використовує запозичення, особливо з англійської мови, для назв технологій, продуктів, програмного забезпечення та інновацій. Це допомагає висловлювати нові концепції та використовувати спеціалізовану лексику, пов'язану з сучасними технологіями.

Розвиток науки та освіти: запозичені терміни і поняття з різних галузей науки, таких як фізика, хімія, біологія, та інші, нерідко слугують для спрощення викладу та зрозуміння. Також це відіграє дуже важливу роль в розвитку науки в усьому світі і слугує своєрідним мостом для взаємного обміну знань.

Розвиток міжнародної торгівлі: запозичення із різних мов стали невід'ємною частиною бізнес-комунікації в Китаї. Багато технічних і економічних термінів адаптовано з англійської мови для використання в контексті міжнародного бізнесу та торгівлі. Це допомагає налагоджувати контакти з іншими країнами, що підвищує міжнародну конкурентоспроможність.

Дружні стосунки з іншими країнами: запозичення в китайській мові також важливі для дипломатії та міжнародних відносин. Вони допомагають виражати міжнародні поняття та сприяють співпраці між країнами. Використання спільних термінів та мовних конструкцій у дипломатичному спілкуванні допомагає різним країнам легше розуміти один одного та взаємодіяти. Це особливо важливо для досягнення спільних цілей та вирішення міжнародних проблем. Це важливий інструмент для формулювання дипломатичних документів, угод та міжнародних документів. Чіткість та точність мови є важливими для їхнього використання та інтерпретації.

Розвиток інформаційних технологій: сучасний інтернет, інформаційні технології та програми також використовують іноземні запозичення для опису функцій, платформ і онлайн-простору. Багато інновацій та технологій, які з'являються в ІТ-галузі, не мають аналогів в традиційних китайських термінах.

Тому іноземні слова та вирази, особливо з англійської мови, використовуються для опису цих нових технологій та їх функцій.

Культурний обмін: запозичення з інших культур допомагають висловлювати культурні концепції, музичні жанри, стилі одягу та інші аспекти світової культури. Запозичення дозволяє поєднувати елементи різних культур для створення нових інноваційних ідей в мистецтві, дизайні, кулінарії та інших сферах.

Зі змішуванням культур мова не лише поглинає запозичені слова, але й представляє нові поняття та вирази в міру того, як суспільство розвивається та змінюється. Загалом, для введення запозичень між схожими мовами часто використовують фонетичну транскрипцію. Однак через особливості китайської системи та ієрогліфів багато слів з іноземних мов часто перекладаються відповідно до їхнього значення, коли вони вводяться в китайську мову. Крім того, китайські ієрогліфи зазвичай мають самостійну семантику, і ієрогліфи, що використовуються при утворенні слів, створюють у китайців певні потенційні враження. Тому, коли запозичені слова вводяться в китайську мову, вони інтегрують національну мовну картину, притаманні їй враження та цінності. З приходом епохи Інтернету, соціальних медіа та нових технологій з'явилося багато нових стилів життя. З'явилися нові поняття і вирази, які швидко поширюються, стають популярними і перетворюються на мовні одиниці, що широко сприймаються суспільством. Водночас модні слова, які відповідають традиційним національним цінностям, з більшою ймовірністю стають мейнстрімними виразами і широко використовуються в масовій свідомості та ЗМІ. Прийняття цих іншомовних елементів відображає особливості застосування китайської мови, з одного боку, і систему цінностей китайської нації, з іншого.

Хоча китайські лексичні запозичення з інших мов відображають різноманітність мов-джерел, дуже важливо, що кількість запозичень з англійської та японської мов становить близько 45% і 12% від загальної кількості запозичень у сучасній китайській мові відповідно. Англійська мова є репрезентативною

мовою, що використовує фонографію та алфавіт, тоді як японська використовує як фонографічну систему, як кана, так і китайські ієрогліфи. Путунхуа є типовою мовою зі словами-морфемами, ідеографічною системою та логограмами ієрогліфів. Спостереження за китайськими лексичними запозиченнями з англійської та японської мов має пролити неоціненне світло на механізм мовних контактів загалом і мовних запозичень зокрема (Zhou, 2015).

Потенційні проблеми та недоліки, пов'язані з запозиченнями в китайській мові:

- 1) Деякі синологи стверджують, що приплив запозичень може розмити чистоту китайської мови і загрожувати збереженню її культурної спадщини.
- 2) Адаптація запозичених слів до китайської фонології та писемності може бути складним завданням, а іноді вимова або значення можуть бути змінені в процесі.
- 3) Надмірна залежність від запозичень може потенційно перешкоджати розвитку власної лексики та виразів, що призводить до залежності від іноземної термінології.
- 4) Забезпечення однакового використання та розуміння запозичених слів у різних діалектах і регіонах може бути складним завданням.

На нашу думку, найбільш проблематичним в процесі запозичення є адаптація. Процес адаптації запозичень відіграє важливу роль у розумінні ролі граматики рідної мови. Процес адаптації представляє багату емпіричну базу для вивчення теорій вивчення мови. Граматика рідної мови і граматика запозичень можуть бути чітко зафіксовані в процесі адаптації запозичень. У той же час, на процес адаптації безпосередньо впливають деякі додаткові граматичні фактори, такі як орфографія, а також джерело і контекст запозичення. У випадку з китайською мовою запозичення здебільшого адаптуються відповідно до граматики рідної мови. Однак іноді в процесі адаптації носії китайської мови застосовують непотрібні, на перший погляд, стратегії відновлення, і граматика запозичень не відповідає складу даної мови. Якщо система письма не бере участі

в процесі адаптації, запозичене слово може відображати склади, багатші за склади рідної мови, тобто граматику запозиченого слова є менш обмежувальною порівняно з граматику рідної мови. Це свідчить про те, що носії путунхуа мають сильну інтуїцію не лише щодо того, які слова існують у їхній мові, але й щодо того, які нові форми є фонологічно можливими або неможливими. Іншими словами, їхні фонотактичні знання є градієнтною та складною системою.

Китайське суспільство на сучасному етапі виступає активним учасником світових економічних, політичних і культурних процесів. Тісна взаємодія з міжнародними організаціями, іноземними компаніями, науково-технічний, культурний обмін з зарубіжними державами неминує породжують в Китаї необхідність говорити на іноземних мовах, приймати міжнародні стандарти комунікації і термінологію. Масовим стало поява і повсюдне використання лексики, що прийшла з Інтернету. Все більше китайців в останні роки вивчають іноземні мови, особливо англійську, у китайської молоді додавання в свою промову англійських слів увійшло в моду, вважається ознакою ерудованості, «просунутості».

Висновки до розділу 1

У цьому розділі ми визначилися з поняттям запозичення. Отже, запозичення - це складний процес, який відображає взаємодію мов та культур у світі. Дослідження запозичень стає все важливішим у сучасному світі, де глобалізація і міжкультурний обмін впливають на мови та спричиняють їхнє збагачення і еволюцію. Лінгвістика важлива для розуміння та документування цього процесу та його впливу на наші комунікаційні системи.

Також ми з'ясували причини появи запозичень. Їх ми можемо поділити на зовнішні та внутрішні. Зовнішні причини запозичень - це вплив зовнішніх культур, міграція та зовнішні впливи. Внутрішні причини - це технологічний розвиток, соціокультурні зміни та потреба у точності. Обидва типи причин сприяють появі нових слів та фраз у мові.

В китайську мову запозичення почали проникати вже в давні часи. Китай вступав у контакт з іншими культурами через торгівлю та культурний обмін. Цей контакт призводив до запозичень слів та понять з інших мов, зокрема з санскриту для термінів, пов'язаних з буддизмом. Пізніше з активізацією торгівлі в останні століття з західними країнами, такими як Велика Британія та США, англійські слова та терміни почали запозичуватися в китайську мову. Це особливо стосується сфери бізнесу, науки та технологій. А з розвитком сучасних технологій та міжнародних відносин, запозичення з інших мов стали надзвичайно актуальними в сучасній китайській мові. Інтернет та глобалізація сприяють обміну словами та фразами між культурами.

Ми дійшли висновку, що запозичення мають великий вплив на розвиток китайської мови. Вони розширюють лексичний запас, дозволяючи виразити нові ідеї та концепції. Вони також можуть віддзеркалювати взаємодію різних культур та сприяти розумінню та співпраці між ними. Однак важливо зберігати баланс між запозиченнями та збереженням мовної ідентичності, щоб мова залишалася виразною та зв'язаною з культурою та історією, яку вона представляє.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАПОЗИЧЕНЬ ДЛЯ ПОЗНАЧЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Структура іншомовних запозичень

Однією з основних теоретичних основ дослідження структурно-семантичних особливостей запозичень для позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові є їх класифікація та характеристика. Тому зараз ми розглянемо основні види запозичень сучасної китайської мови.

Ми в нашій роботі виділяємо 4 категорії залежно від того, як слова в китайській мові були запозичені або введені.

2.1.1 Транслітерація або фонетичні запозичення

Найбільша частина запозичень в китайській мові підпадає під категорію транслітерації, або запозичення-перекладу, коли слово перекладається на іншу мову морфема за морфемою. Транслітерація є репрезентативним способом введення слів з мов, які використовують латинський алфавіт, таких як англійська та багато європейських мов. У випадку китайської мови вимова запозиченого слова позначається піньїном, який має найближчу вимову до оригінального звучання, а слово пишеться китайськими ієрогліфами, що відповідають цьому піньїну (Zhou, 2015). Значення запозиченого слова, як правило, не є очевидним з ієрогліфів: 沙发 shāfā – софа, 巧克力 qiǎokèlì – шоколад, 柠檬 níngméng – лимон.

Транслітераційні запозичення мають інтригуючу особливість, пов'язану з різним характером зв'язку між китайськими ієрогліфами та їхньою вимовою. У китайській мові є звичним і поширеним явищем, що один ієрогліф може мати кілька варіантів вимови. Це відкриває простір для вибору слів при транслітерації. У випадку, коли вимова або піньїнь відповідає кільком китайським ієрогліфам,

перевага надається тому китайському ієрогліфу, який розкриває суть або якість поняття чи об'єкта, що вводиться, оскільки китайські ієрогліфи є ідеографією і несуть у собі значення (Турмис, 2021).

Важливий аспект запозичень в китайській мові, пов'язаний з використанням ієрогліфів і фонетичними адаптаціями. Китайська мова відзначається своєрідним письмом, в якому ієрогліфи (символи) частково відображають значення слів. Запозичення слів, особливо фонетичних запозичень, можуть викликати семантичні асоціації через ієрогліфи, які використовуються для їхнього запису. Це може створювати певні труднощі в розумінні та вимові іншомовних слів.

Фонетичних запозичень на позначення технічного обладнання в китайській мові не багато, тому вони доволі рідко зустрічаються. Прикладами таких запозичень є:

- 1) 法兰 fālán – фланець (англ. flange);
- 2) 赛璐珞 sàilùluò – целулоїд (англ. celluloid);
- 3) 阀 fá – клапан (англ. valve).

Набагато частіше можна зустріти семантичні запозичення або так звані перефразування.

У китайській мові виникла тенденція до витіснення фонетичних запозичень словами, які мають семантичне значення і відповідають китайським лексичним та граматичним структурам. Це може бути спрощенням процесу засвоєння та використання іншомовних слів. Наприклад, слово “телефон” спочатку було запозичено як фонетичне “德律风 délùfēng”, але згодом було замінено калькованим словом “电话 diànhuà”, що буквально перекладається як “електророзмова”.

Ця тенденція до заміни фонетичних запозичень семантичними вказує на спрощення та адаптацію іншомовних слів в межах китайської мовної системи з метою полегшити їх сприйняття та використання китайськими носіями мови.

2.1.2 Перефразування або семантичні запозичення

Перефразування, яке також можна назвати семантичним калькуванням, є ще одним широко використовуваним методом запозичення китайською мовою лексики з інших мов. Передаючи значення вихідного слова, створюється нова китайська лексика з тим самим або подібним значенням, що й у вихідного слова. Цей метод використовує ідеографічну властивість китайських ієрогліфів і відрізняється від вільного перекладу тим, що багато з цих запозичень є усталеними і загальноживаними (Zhou, 2015). Приклади перефразування: 收音机 shōuyīnjī – приймач, 打火机 dǎhuǒjī – запальничка, 电视机 diànshìjī – телевізор.

Калькування є найважливішим способом запозичення іноземних слів. Семантичні запозичення (кальки) на відміну від запозичень фонетичних створюються з китайських лексичних елементів і в силу цього за своєю звуковою і графічною формі нічим не відрізняються від споконвічно китайської лексики. Вони легко входять в систему мови і вільно функціонують у мові. Калькування – простий і доступний для китайської мови спосіб поповнення словникового складу.

Домінуюча роль семантичного способу запозичення іншомовної лексики підтверджується, зокрема, також і тим, що в сучасній китайській мові адже існує тенденція до заміни фонетичних запозичень семантичними запозиченнями.

З точки зору складового змісту семантичні запозичення являють собою складні слова, що складаються в більшості не менше ніж з двох морфем. Кальки, що існують в китайській мові, відповідно до властивих їм особливостей можна поділити на два типи: структурні кальки і кальки етимологічні.

При структурних кальках запозичується семантико-морфологічна структура іноземного слова або номінативного словосполучення, тобто, іншими словами, копіюється слово-освітня модель лексичної одиниці. Структурні кальки запозичують зовнішню форму або, як іноді кажуть, образ іншомовного слова (словосполучення) і дають прямий (буквальний) переклад його структурних елементів. У сучасній китайській мові переважна більшість запозичень на

позначення технічного обладнання представлена саме структурними кальками, наприклад:

- 1) 防护章 fánghù zhāng – захисне покриття (англ. protective badge). 防护 fánghù захист + 章 zhāng покриття = захисне покриття;
- 2) 振动筛 zhèndòng shāi – вібросито (англ. vibrating screen). 振动 zhèndòng вібрація + 筛 shāi сито = вібросито;
- 3) 二次蒸汽 èrcì zhēngqì – вторинна пара (англ. indirect steam). 二次 èrcì вторинний + 蒸汽 zhēngqì пара = вторинна пара;
- 4) 空压站 kōngyāzhàn – компресорна станція (англ. air pressure station). 空 kōng повітря + 压 yā тиск + 站 zhàn станція = компресорна станція;
- 5) 锅炉房 guōlúfáng – котельня (англ. boiler room). 锅炉 guōlú котел + 房 fáng кімната = котельня.

При етимологічному калькуванні розкривається смисловий зміст іноземного слова. Воно піддається етимологізації за допомогою пояснювального перекладу. Що виникає при цьому етимологічне значення іноді відображає, а іноді не відображає смисловою структурою (внутрішню форму) іншомовного слова.

Китайська мова широко застосовує етимологічний спосіб калькування, створюючи за допомогою його велике число нових слів. Наприклад:

- 1) 无缝管 wúfèngguǎn – суцільнотягнута труба (англ. solid drawn pipe). 无缝 wúfèng безшовний + 管 guǎn труба = суцільнотягнута труба;
- 2) 气蚀余量 qìshí yúliàng – допустимий кавітаційний запас (англ. NPSH «Net Positive Suction Head»). 气蚀 qìshí газова корозія + 余量 yúliàng допустиме відхилення = допустимий кавітаційний запас;
- 3) 鼓风机 gǔfēngjī – повітрорудка (англ. air blower). 鼓风 gǔfēng роздувати + 机 jī механізм = повітрорудка;

- 4) 换热器 huànrèqì – теплообмінник (англ. heat exchanger). 换热 huànrè
теплообмін + 器 qì пристрій = теплообмінник;
- 5) 除尘器 chúchénqì – пилозбірник (англ. dust separator). 除尘 chúchén
видалення пилу + 器 qì пристрій = пилозбірник.

Перефразування особливо корисне, коли вимова лексичного елемента (тобто слова) в мові оригіналу сильно відрізняється від вимови в китайській мові, і немає китайського ієрогліфа, близького за вимовою до вимови оригінального слова. Крім того, перефразування має перевагу в тому, що воно дозволяє зрозуміти і передати значення слова або поняття. Однак зазвичай потрібен час, щоб запозичення такого типу було прийняте як стандартне слово в китайському лексиконі.

2.1.3 Поєднання транслітерації та перефразування

Ця категорія лексичних запозичень поєднує в собі переваги транслітерації та перефразування, а тому демонструє більшу гнучкість і продуктивність у формуванні нової лексики. Як мовний рух, воно більш схильний до виникнення, коли нове поняття з іншої мови не може бути легко пояснене існуючим словом у китайській мові. Фонетико-семантичні запозичення в різних роботах позначають по-різному: напівкальки, напівфонетичні запозичення, гібридні слова, змішані запозичення (Zhou, 2015).

Гібридний семантико-фонетичний спосіб запозичення передбачає використання китайської морфеми (родового слова) і фонетичного запозичення. Як приклад можна привести елемент 阀 fá, що має значення клапан (англ. valve), який з іншими морфемами утворює такі запозичені елементи:

- 1) 稳压阀 wěnyā fá – клапан підтримання тиску (англ. maintaining pressure valve). 稳 wěn підтримувати + 压 yā тиск + 阀 fá клапан = клапан підтримання тиску;

- 2) 减压阀 jiǎnyāfá – редуційний клапан (англ. relief pressure valve). 减 jiǎn зменшувати + 压 yā тиск + 阀 fá клапан = редуційний клапан;
- 3) 安全阀 ānquánfá – запобіжний клапан (англ. protection valve). 安全 ānquán безпека + 阀 fá клапан = запобіжний клапан.

2.1.4 Буквені запозичення

Буквені слова, або слова, які складаються з букв латинського алфавіту та використовуються в ієрогліфічних текстах, є цікавим явищем в китайській мові. Вони використовуються для позначення абревіатур, скорочених слів, повних іноземних слів або слів, які вже ввійшли в китайську мову.

Ця практика зазвичай пов'язана з введенням іноземних термінів і понять, які не мають точного аналога в китайській мові. Використання букв латинського алфавіту або китайських фонетичних позначень (романізація, така як пін'їнь) допомагає розрізнити ці терміни та полегшити їх використання.

Приклади, які ми наведемо, добре демонструють це явище, де буквені слова використовуються для позначення абревіатур, англійських слів та скорочень. Це допомагає зберегти ясність в писемному спілкуванні, особливо в контексті, де іноземні слова і терміни вже стали стандартом. Наприклад:

- 1) HART – спеціальний протокол зв'язку для управління датчиками (англ. special communication protocol for sensors managements);
- 2) DCS – система автоматизації (англ. distributed control system);
- 3) PLC – програмований логічний контролер (англ. programmable logic controller).

У другому випадку це слова, що поєднують у своєму складі буквений і ієрогліфічний компоненти, або «слова-метиси». Наприклад:

- 1) PCR 罩 zhào – ПЦР-бокс. PCR (англ. polymerase chain reaction/укр. полімеразна ланцюгова реакція) + 罩 zhào – кришка = ПЦР-бокс;

- 2) U 型压差计 xíng yāchājì – U-подібний диференціальний манометр. U 型 xíng – тип U + 压差表 yāchāji – диференціальний манометр = U-подібний диференціальний манометр;
- 3) P&D 图 tú – P&D схема. P&D (англ. pump-and-dump) + 图 tú – схема.

Багатьом китайцям не завжди буває відомий буквальний китайський переклад цих скорочень. Однак цього і не потрібно, оскільки багато подібних скорочення увійшли в місцевий лексикон. Безсумнівно, скорочені слова набули популярності в силу легкості їх використання в порівнянні з аналогічними китайськими назвами, їх поява продиктовані прагненням передати максимальну кількість інформації мінімальним обсягом слів, що відповідає високому темпу сучасного життя.

Закон про стандартизовану китайську мову рекомендує звести до мінімуму використання слів на основі алфавіту або, якщо вони вживаються, супроводжувати їх описом на путунхуа. Однак на практиці слова на основі алфавіту часто зустрічаються в щоденному онлайн-контенті, газетах і журналах, часто без жодного супроводжуючого опису мандаринською мовою. Крім того, нещодавно укладені або оновлені словники китайської мови містять дедалі більше слів на основі алфавіту. Це свідчить про те, що, незважаючи на критику, алфавітні слова певною мірою інтегрувалися в китайську мову.

2.2. Методологія вивчення структурно-семантичних особливостей запозичень у сучасній китайській мові

Розглянемо методологічні засади дослідження та методи, які використовуються у цій роботі для вивчення функціонально-семантичних особливостей запозичень для позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові.

Дискурс-аналіз стає все більш впливовим підходом у лінгвістичних дослідженнях (Hariyani).

Походження дискурс-аналізу, в першу чергу, пов'язують із ім'ям З. Гарріса (Z. Harris) і його працею "Discourse Analysis". Проте варто зауважити, що Гарріс спочатку розглядав цей метод у вузькому контексті як інструмент для вивчення семантичного значення речень у тексті, у контексті речень, які їх оточують. З часом дискурс-аналіз отримує більш широке застосування, і, відповідно, його тлумачення стає більш різнобічним (Тхоровська, 2022).

Дослідники вказують на те, що завдяки цьому методу відбувається деконструкція форм комунікації. Ця деконструкція дозволяє розкрити судження, переконання та стереотипи, які лежать в основі певних позицій. Іншими словами, дискурс-аналіз допомагає встановити точку зору, яка не виражена явно.

Цей метод описує різні структури та стратегії створення та інтерпретації тексту, пов'язуючи їх із соціальним, політичним та культурним контекстом. Таким чином, він розкриває позицію адресанта та розкриває цінності, які він пропагує та намагається передати адресатові.

По суті, дискурс-аналіз заглиблюється в різноманітні звичаї та культури, які формують наше розуміння. Починаючи з 1970-х років, критика цього підходу еволюціонувала, на відміну від 1950-х років, коли дискурс-аналіз прийняв когнітивістський погляд на об'єктивну реальність, зосереджений на мові. Її можна як спостерігати, так і осмислювати. При обговоренні різних інтерпретацій реальності за допомогою дискурс-аналізу стає очевидним, що деякі істини конструюються і досліджуються через текст, що робить певні аналізи доречними. У цьому контексті мова розглядається як соціальний конструкт, як у виконанні, так і в дії. Вона може породжувати унікальні та своєрідні спостереження і прогнози. Ця нова дослідницька методологія забезпечує захопливий і критичний погляд на мову, поглиблюючи наше розуміння мови в соціальній сфері та сприяючи подальшому інсайту для теоретичного і дослідницького аналізу. Крім того, дискурс-аналіз не лише витягує інсайти, але й вводить нову лексику.

Методологія та філософія – це два аспекти дискурс-аналізу, які прокладають шлях до лінгвістичних досліджень, що охоплюють епістемологічні перспективи, релятивістські та реалістичні точки зору. Дослідники можуть аналітично спостерігати конкурентну динаміку в кожній культурі, сформовану різноманітними символами та комбінаціями, і відповідно адаптувати свої запити на основі епістемологічних міркувань.

Сучасні дослідники визнають, що існує незліченна кількість варіацій визначень терміну “дискурс-аналіз”, які відрізняються залежно від сфери дослідження, специфіки використання та позиції науковця щодо методу. Як дослідницький підхід дискурс-аналіз застосовується в широкому спектрі галузей знань, включаючи комунікації, антропологію, соціологію та медсестринство.

Дискурс-аналіз є потужним інструментом для розуміння різних аспектів соціальної комунікації, включаючи не лише істотні характеристики, а й другорядні, змістовні та формальні показники. Цей підхід дозволяє розглядати мовлення в контексті і досліджувати, як саме мова використовується для конструювання значень, вираження ідентичності, впливу на аудиторію, формування соціокультурних норм і структур тощо. Методи моделювання дискурсу допомагають аналізувати, як комунікативні події виникають і розвиваються, як обираються мовні форми для досягнення певних мет цілей, і як вони взаємодіють з контекстом. Такий аналіз може виявити тенденції в мовних виразах, структурі висловлювань, варіативності у використанні мовних формул, інтертекстуальних зв'язках та інших аспектах.

Дискурс-аналіз є корисним для багатьох галузей, включаючи лінгвістику, соціологію, антропологію, політичну науку, медіа-дослідження та інші соціальні науки. Він дозволяє дослідникам краще розуміти, як мова впливає на суспільство і як суспільство впливає на мову, розкриваючи багато різних аспектів комунікації та культурної динаміки (Зеленько, 1999).

В ході дослідження ми використовували **термінологічний підхід** – один із найважливіших методологічних підходів у наукових дослідженнях, який

спрямований на розкриття сутності досліджуваних явищ за допомогою виявлення та уточнення значень і смислів термінів (понять), що їх позначають. даний підхід передбачає:

- вивчення історії термінів і позначуваних ними понять;
- розробку або уточнення їх змісту;
- встановлення взаємозв'язку і субординації понять, їх місця в понятійному апараті теорії, на якій базується дослідження.

В роботі використовувався метод **функціонального аналізу**. Його сутністю є визначення динамічних характеристик системи через дослідження процесів зміни її станів із часом на основі прийнятих алгоритмів (способів, методів, принципів) її функціонування (Данильян, 2019).

Також у дослідженні використовується культурно-історичний підхід, який включає в себе різні аспекти:

Історичний підхід. Запозичення розглядаються як результат розвитку відносин між різними державами протягом століть. Дослідження спрямовані на розуміння того, як ці відносини впливали на мовні зміни та проникнення іншомовних слів у китайську мову.

Морфологічний підхід. Аналізується структура мовного явища, зокрема, будова запозичених слів. Цей підхід допомагає вивчити, як іншомовні слова адаптуються до морфології китайської мови.

Антропологічний підхід. Розглядає мову і культуру як взаємопов'язані аспекти, що відображають соціальний досвід людини. Дослідження спрямовані на розуміння того, як мова та культура взаємодіють у процесі запозичення та як це впливає на сприйняття та вживання іншомовних слів.

Застосування культурно-історичного підходу дозволяє вивчити вплив соціальних факторів на процес проникнення запозичень у китайську мову, розкрити зв'язки між мовою та культурою, а також відстежити еволюцію мовних явищ у змінному соціокультурному контексті.

У даному дослідженні також використовуються **методи збору даних**. Ці методи включають в себе аналіз літературних джерел та словників, іншими словами, використання вторинної інформації. Для забезпечення надійних результатів, використовувані дані повинні бути репрезентативними, що означає, що вони відображають реальний розподіл лінгвістичних одиниць в цілому та представляють лінгвістичну різноманітність розглянутих одиниць.

Це означає, що використовувані літературні джерела та словники повинні бути представлені таким чином, щоб вони точно відображали різноманіття та розподіл запозичених слів та лексичних одиниць на велику шкалу. Це дозволить отримати більш повний та точний огляд явища запозичення та його впливу на китайську мову.

Методи збору даних, що базуються на роботі за столом, можуть бути дуже корисними для дослідження лінгвістичних явищ, коли доступ до джерел вторинної інформації є можливим і коли ці джерела є надійними та репрезентативними.

Семантичний аналіз - це метод дослідження, спрямований на розкриття значень та смислів у тексті, словах, або символах. Цей аналіз допомагає розуміти, які поняття, ідеї, чи концепти виражені в мовному матеріалі та як вони взаємодіють між собою. Семантичний аналіз може бути застосований до текстів будь-якого виду, включаючи письмові, усні, графічні, чи мультимедійні форми виразу.

Основні аспекти семантичного аналізу, які ми використовували:

Аналіз значень слів. Ми розглядали окремі слова або терміни у тексті та розуміє їхні значення, що включає вивчення синонімів, антонімів, омонімів та асоціацій, пов'язаних із словами.

Порівняльний аналіз. Ми порівнювали семантику різних текстів або відмінності у значеннях між різними періодами чи мовами.

Під час аналізу текстів у технічній сфері китайської мови також застосовується **текстовий аналіз**. Ця методика спрямована на вивчення мови

письмового тексту, його лексичних, граматичних та організаційних особливостей. Текстовий аналіз включає такі підходи, як стилістичний текстовий аналіз, перекладацький текстовий аналіз та компаративний перекладацький аналіз.

У даному дослідженні конкретно використовується стилістичний текстовий аналіз для ретельного вивчення функціонально-семантичних особливостей запозичених слів (Землякова, 2010).

Метод безпосередніх складників (або метод компонентів) - це метод дослідження, який використовується для аналізу складових елементів складних структур або систем з метою розуміння їхньої природи і функціонування. Цей метод застосовується в різних галузях науки, включаючи фізику, хімію, математику, інженерію, соціологію, лінгвістику та інші.

Основні характеристики методу безпосередніх складників, що ми використовували в нашому дослідженні:

Розчленування. Об'єкт аналізу розчленовується на складові компоненти, частини або елементи. Ми розкладали запозичені слова на частини аби дослідити їх структуру.

Дослідження компонентів. Кожну частину запозиченого слова ми аналізували окремо з урахуванням їх характеристик, властивостей, функцій, або взаємозв'язків з іншими компонентами.

Вивчення взаємодій. Наше дослідження фокусується на взаємодіях між компонентами запозиченого слова та їхніх впливах на систему запозичень в цілому.

Синтез знань. На основі аналізу компонентів робиться спроба зібрати знання про функціонування системи або явища.

Метод безпосередніх складників дозволяє розкривати структуру і функції об'єкта дослідження шляхом розбиття його на менші, більш зрозумілі елементи. Це робить можливим докладний аналіз і розуміння складних систем та процесів.

Висновок до розділу 2

У другому розділі дослідження аналізуються теоретико-методологічні засади дослідження структурно-семантичних особливостей запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові.

У даному розділі ми розділили запозичення на позначення технічного обладнання на 4 основні категорії: транслітерація (фонетичні запозичення), перефразування (семантичні запозичення), поєднання транслітерації та перефразування (фонетико-семантичні запозичення) та буквені запозичення. Фонетичні запозичення дозволяють легше виразити нові англійські та іноземні слова, зберігаючи їх фонетичну цілісність. Семантичні запозичення розширюють лексичний запас мови та надають можливість виразити нові концепції та ідеї. У деяких випадках відбуваються фонетико-семантичні запозичення, коли слова зберігають фонетичну структуру та значення оригіналу. Буквені запозичення спрощують транскрипцію та транслітерацію іноземних слів і фраз. Система пін'їнь, яка використовує латинські букви для передачі китайського звучання, є неоціненною для носіїв китайської мови та іноземців, які навчаються китайській. Це полегшує навчання та сприяє міжнародному спілкуванню.

Ми дійшли висновку, що в китайській мові семантичні переважають фонетичні запозичення, особливо в лексиці на позначення технічного обладнання. Невелике число фонетичних запозичень безсумнівно є позитивною рисою, бо це робить словниковий склад китайської мови струнким і монолітним, вільним від нагромадження різнорідних і чужих йому мовних елементів.

У другому розділі також розглянули методи вивчення структурно-семантичних особливостей запозичень у сучасній китайській мові. Дискурс-аналіз може допомогти розкрити складний і важливий процес адаптації іноземних слів у китайській мові, їх вплив на мовну практику та сприяти розвитку стандартів у цій області. У цьому дослідженні ми використовували термінологічний підхід для аналізу термінів і понять, пов'язаних із запозиченнями. Ми досліджували історію цих термінів, розробляли їхні значення

і вивчали їхні взаємозв'язки та місце в мовному апараті. Використання методу функціонального аналізу дозволило нам визначити динаміку системи і розуміти, як запозичення впливають на функціонування мови. Культурно-історичний підхід допоміг нам розглянути взаємозв'язок мови та культури у контексті запозичень. Ми аналізували історичні процеси, які вплинули на мовні зміни, а також вивчали, як культурні чинники впливають на вибір слів. Методи збору даних, такі як аналіз літературних джерел і словників, надали нам можливість дослідити лінгвістичну різноманітність запозичених слів. Використання семантичного аналізу дозволило нам розкрити значення і смисли слів у текстах та їхні взаємозв'язки. Метод безпосередніх складників допоміг розкрити структуру і функції слів та їхні взаємодії в системі мови.

РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАПОЗИЧЕНЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

3.1 Основні структурні особливості запозичень на позначення технічного обладнання

Зараз Китай є одною з найбільш прогресивних країн світу, що активно розвиває різні технології, в тому числі з виробництва, тому ми можемо зазначити шалену популярність у запозиченні лексики в ІТ-сфері та на позначення технологічного обладнання в китайській мові. Оскільки наразі в Китаї знаходиться дуже багато підприємств з виробництва найсучаснішого обладнання, а сфера ІТ є однією з основних та найпрогресивніших сфер, запозичені слова дуже швидко поширюються серед китайців і легко сприймаються ними.

Найбільш характерними запозиченнями в китайській мові є саме семантичні запозичення, бо вони є пояснювальним перекладом іншомовного слова засобами китайської мови. Завдяки цьому вони не здаються носіям мови чужими та незрозумілими й легко входять у вжиток (Федічев, 2005).

У китайській мові використовуються широко поширені способи введення іншомовних слів за допомогою словоскладання, афіксального способу словотворення та способу морфемної контракції.

Давайте розглянемо основні методи словотвору для термінів на позначення технічного обладнання. Отже, чи не найбільш поширеним є спосіб словоскладання.

3.1.1 Словоскладання відбувається за сталим принципом, два або три слова (точніше – дві або три основи), які ніколи не утворювали словосполучення, складаються за правилами китайської мови (Вечоринська, 2021).

Розглянемо детально утворення складних слів за вказаними моделями.

1. 偏正式复合词 piānzhèngshì fùhécí – модель з підрядним зв'язком, яку виділяє більшість китайських лінгвістів (Чжоу Цзумо (周祖谟, 1959), Чжан Шоукан (张寿康, 1981), Джу Де Сі (朱德熙, 1982)). У словах цієї моделі виділяють головний компонент, який визначається, і другорядний, що визначає. Зв'язок між цими компонентами атрибутивний, визначальний, тобто підрядний. Ван Цін (王勤, 1983), Жень Сюелян (任学良, 1981) та інші лінгвісти відзначають, що головна (незалежна) основа слів, утворених за атрибутивною моделлю, може мати різні характеристики; а визначальна (залежна) основа виражає найрізноманітніші особливості незалежної, головної основи.

Лу Чживей виділив п'ять основних моделей складних іменників, між компонентами яких існують атрибутивні відносини: 1) іменник + іменник; 2) прикметник + іменник; 3) дієслово + іменник; 4) числівник + іменник; 5) займенник + іменник (Вечоринська, 2021).

В переважній більшості випадків терміни на позначення технічного обладнання у нас бувають триморфемні та чотириморфемні. Приклади триморфемних слів:

- 1) 软连接 ruǎnliánjiē – гнучке з'єднання. Основним компонентом є 连接 liánjiē – зєднання, а підрядним 软 ruǎn – м'який, гнучкий;
- 2) 安全阀 ānquánfá – запобіжний клапан. Основним компонентом є 阀 fá – клапан, а підрядним 安全 ānquán – запобіжний;
- 3) 主管道 zhǔguǎndào – основний трубопровід. Основним компонентом є 管道 guǎndào – трубопровід, а підрядним 主 zhǔ – основний, головний;
- 4) 无缝管 wúfèngguǎn – суцільнотягнута труба. Основним компонентом є 管 guǎn – труба, а підрядним 无缝 wúfèng – безшовний, суцільний.

Розглянемо приклади чотириморфемних слів:

- 1) 消防水管 xiāofáng shuǐguǎn – протипожежний трубопровід. Основним компонентом є 水管 shuǐguǎn – трубопровід, а підрядним 消防 xiāofáng – протипожежний;
- 2) 接近开关 jiējìn kāiguān – безконтактний вимикач. Основним компонентом є 开关 kāiguān – вимикач, а підрядним 接近 jiējìn – близький, прилягаючий (дослівний переклад), а у нашому випадку – безконтактний;
- 3) 磁粉检测 cífěn jiǎncè – магнітно-порошковий контроль. Основним компонентом є 检测 jiǎncè – контроль, а підрядним 磁粉 cífěn – магнітно-порошковий.

2. 联合式复合词 liánhéshì fùhécí – **модель із сурядним зв'язком**. Слова, утворені за цією моделлю, перебувають в сурядних, рівноправних відносинах. Так, Жень Сюелян, розглядаючи слова, побудовані за сурядною моделлю, поділяє їх на п'ять груп залежно від типу значень основ: поєднання синонімічних, близьких за значенням основ; поєднання антонімічних основ; поєднання корелятивних основ; поєднання основ із віддаленим значенням; поєднання двох основ, при якому одна втрачає своє значення (任学良, 1981). До прикладу:

- 1) 失速报警 shīsù bàojǐng – сигналізатор втрати швидкості;
- 2) 设备编号 shèbèi biānhào – номер обладнання;
- 3) 阀门布置 fá mén bùzhì – розміщення трубопровідної арматури.

3. 支配式复合词 zhīpèishì fùhécí – **модель із керуючим зв'язком**. Механізм словоскладання за цією моделлю полягає в тому, що перша дієслівна основа вступає з другою іменниковою в дієслівно-об'єктні відносини, інакше кажучи, дієслівна основа “керує” іменною. Однак, оскільки перша основа слова може бути і якісною, синологи також називають її предикативно-об'єктною. Наприклад:

- 1) 电动开关阀 diàndòng kāiguānfá – електричний кульковий клапан;
- 2) 气动闸阀 qìdòng zháfá – пневматична шиберна засувка;
- 3) 称重传感器 chēngzhòng chuángǎnqì – датчик навантаження.

3.1.2 Афіксальний та напівафіксальний словотвір займає в китайській мові друге місце за продуктивністю після словоскладання. На лексико-семантичному рівні афіксальний тип термінотворення також відзначається категоріальною вмотивованістю (Вечоринська, 2021). Ось приклади термінів для позначення технічного обладнання, які утворені за допомогою афіксальних методів:

- 1) 液体 yètǐ – рідина. Морфологічні мотиватори: 液 yè – рідина, 体 tǐ – тіло. Структурний мотиватор: зв'язок двох нерівнозначних компонентів. Термінотворення: афіксація по типу “іменник + суфікс 体”;
- 2) 弯头 wāntóu – патрубок. Морфологічні мотиватори: 弯 wān – поворот, 头 tóu – голова. Структурний мотиватор: зв'язок двох нерівнозначних компонентів. Термінотворення: афіксація по типу “іменник + суфікс 头”;
- 3) 悬浮物 xuánfú wù – завислі речовини/домішки. Морфологічні мотиватори: 悬浮 xuánfú – висіти/левітувати, 物 wù – предмет/виріб/щось. Структурний мотиватор: зв'язок двох нерівнозначних компонентів. Термінотворення: афіксація по типу “іменник + суфікс 物”;
- 4) 接头 jiētóu – з'єднувач. Морфологічні мотиватори: 接 jiē – з'єднувати, 头 tóu – голова. Структурний мотиватор: зв'язок двох нерівнозначних компонентів. Термінотворення: афіксація по типу “дієслово + суфікс 头”;
- 5) 建设者 jiànshèzhě – будівельник. Морфологічні мотиватори: 建设 jiànshè – будувати, 者 zhě – той, який. Структурний мотиватор: зв'язок двох нерівнозначних компонентів. Термінотворення: афіксація по типу “дієслово + суфікс 者”;

б) 面子 miànzi – площа/поверхня. Морфологічні мотиватори: 面 miàn – обличчя/площа, 子 zǐ – дитина; Структурний мотиватор: зв'язок двох нерівнозначних компонентів. Термінотворення: афіксація по типу “іменник + суфікс 子”.

Оскільки афікси та напівафікси виконують подібні функції, і їхні головні відмінності полягають у втраті лексичного значення або зміні значення в конкретних контекстах, то дійсно може існувати дискусія щодо необхідності виділення їх в окремі класи.

Як виправдання виділення окремих класів афіксів та напівафіксів може служити їхня відмінність в структурі та функціях у мові. Наприклад, "чисті" афікси зазвичай мають чітко визначені граматичні або семантичні ролі та використовуються для утворення нових слів або словосполучень, тоді як напівафікси можуть функціонувати складніше, впливаючи на семантику слова без створення нових слів. Тобто вони здатні приносити додаткове значення, що пов'язане з їх семантикою. Також диференціація понять афікс та напівафікс в сучасній китайській мові напряму залежить від їх історичного контексту.

Ця дискусія важлива для мовознавчого аналізу та класифікації, і вона може допомогти в кращому розумінні та описі морфології та структури мови. Окрім тих напівафіксів, які виділяються в науковій літературі як найбільш поширені в китайській мові, існують лексичні одиниці, які мають ознаки словотвору напівафіксів, але при цьому зберігають свою лексичну повноту.

Прикладом даних видів напівафіксів, які не досягли достатнього рівня граматизації, виступають суфікси 机 jī – механізм, 器 qì – пристрій та 计 jì – прилад що найчастіше використовуються для позначення технічного обладнання. Самостійність даних одиниць особливо помітно проявляється при перекладі, коли утворений за допомогою даної морфемі термін можна перекласти за допомогою словосполучення з умовною моделлю “дієслово/іменник + механізм/інструмент/пристрій”. Наприклад:

- 1) 造粒机 zàolìjī – гранулятор. Морфологічні мотиватори: 造粒 zàolì – гранулювати, 机 jī – механізм. Термінотворення: напівафіксація по типу “дієслово + напівсуфікс 机”.
- 2) 鼓风机 gǔfēngjī – повітродувка. Морфологічні мотиватори: 鼓风 gǔfēng – роздувати, 机 jī – механізм. Термінотворення: напівафіксація по типу “дієслово + напівсуфікс 机”.
- 3) 粉碎机 fěnsuìjī – подрібнювач. Морфологічні мотиватори: 粉碎 fěnsuì – подрібнювати, 机 jī – механізм. Термінотворення: напівафіксація по типу “дієслово + напівсуфікс 机”.
- 4) 冷却机 lěngquèjī – охолоджувач. Морфологічні мотиватори: 冷却 lěngquè – охолоджувач, 机 jī – механізм. Термінотворення: напівафіксація по типу “дієслово + напівсуфікс 机”.
- 5) 输送机 shūsòngjī – конвеєр/транспортёр. Морфологічні мотиватори: 输送 shūsòng – перевозити/транспортувати, 机 jī – механізм. Термінотворення: напівафіксація по типу “дієслово + напівсуфікс 机”.

Ще одним дуже поширеним напівафіксом, що використовується для термінотворення запозичень на позначення технічного обладнання, є напівсуфікс 器 qì. Ось приклади термінів, утворених за допомогою цього напівафіксу:

- 1) 换热器 huànrèqì – теплообмінник. Морфологічні мотиватори: 换热 huànrè – теплообмін, 器 qì – пристрій. Термінотворення: напівафіксація по типу “іменник + напівсуфікс 器”.
- 2) 传感器 chuángǎnqì – датчик. Морфологічні мотиватори: 传感 chuángǎn – сприйняття, 器 qì – пристрій. Термінотворення: напівафіксація по типу “іменник + напівсуфікс 器”.

- 3) 过滤器 guòlǜqì – фільтр. Морфологічні мотиватори: 过滤 guòlǜ – фільтрувати, 器 qì – пристрій. Термінотворення: напівафіксація по типу “дієслово + напівсуфікс 器”.
- 4) 分离器 fēnlíqì – сепаратор. Морфологічні мотиватори: 分离 fēnlí – розділяти, 器 qì – пристрій. Термінотворення: напівафіксація по типу “дієслово + напівсуфікс 器”.
- 5) 除尘器 chúchénqì – пилоочисник. Морфологічні мотиватори: 除尘 – видалення пилу, 器 qì – пристрій. Термінотворення: напівафіксація по типу “дієслово + напівсуфікс 器”.

Останній напівафікс, який ми розглянемо це напівсуфікс 计 jì. Приклади термінів утворених за допомогою 计 jì:

- 1) 流量计 liúliàngjì – витратомір. Морфологічні мотиватори: 流量 liúliàng – витрата, 计 jì – прилад. Термінотворення: напівафіксація по типу “іменник + напівсуфікс 计”.
- 2) 液位计 yèwèijì – рівнемір. Морфологічні мотиватори: 液位 yèwèi – рівень, 计 jì – прилад. Термінотворення: напівафіксація по типу “іменник + напівсуфікс 计”.
- 3) 温度计 wēndùjì – термометр. Морфологічні мотиватори: 温度 wēndù – температура, 计 jì – прилад. Термінотворення: напівафіксація по типу “іменник + напівсуфікс 计”.
- 4) 压力计 yālìjì – манометр. Морфологічні мотиватори: 压力 yālì – тиск, 计 jì – прилад. Термінотворення: напівафіксація по типу “іменник + напівсуфікс 计”.
- 5) 电力计 diànlìjì – ватметр. Морфологічні мотиватори: 电力 diànlì – електричний струм, 计 jì – прилад. Термінотворення: напівафіксація по типу “дієслово + напівсуфікс 计”.

3.1.3 Морфемна контракція, виражена терміном “简称” jiǎnchēng, є ще одним джерелом розширення словника сучасної китайської мови. Процес випадання одного або кількох значущих компонентів (морфем) зі складних слів або термінологічних словосполучень в китайській мові відомий як морфемна контракція (符淮青, 2003).

Морфемна контракція найближче пов'язана з провідним методом словотворення китайської мови – словоскладанням. Важливою відмінністю є те, що в результаті словоскладання утворюються складні слова, тоді як під час морфемної контракції ми спостерігаємо скорочення морфем, що призводить до утворення скорочених форм, які ззовні нагадують звичайні слова, але мають специфічні особливості.

Морфемна контракція може включати опущення одного або двох морфем з чотирискладових лексичних одиниць. Скорочення до двоскладових слів може мати різні моделі, інколи виключаючи другу і четверту морфем:

- 1) 除尘 chíchén – видалення пилу. Морфологічні мотиватори: 除掉 chúdiào – видаляти, 灰尘 huīchén – пил. Термінотворення: морфемна контракція по типу “скорочення дієслово + іменника”.
- 2) 除湿 chúshī – висушування. Морфологічні мотиватори: 去除 qùchú – видаляти/виводити, 湿气 shīqì – вологість. Термінотворення: морфемна контракція по типу “скорочення дієслово + іменника”.
- 3) 保温 bǎowēn – ізоляція. Морфологічні мотиватори: 保持 bǎochí – зберігати, 温度 wēndù – температура. Термінотворення: морфемна контракція по типу “скорочення дієслово + іменника”.

Отже, аналізуючи терміни, наведені в прикладах вище, більшість запозичень на позначення лексичного обладнання утворюються за допомогою афіксального способу словотвору. Різниця між афіксальним та напівафіксальним способами словотвору є майже непомітною, але в нашій роботі ми розділяємо ці два способи.

3.2. Англiцизми як основне джерело формування технічної лексики

Англiцизм – це рiзновид мовного запозичення: слово, його окреме значення, вислiв тощо, якi запозиченi чи перекладенi з англiйської мови, також утворенi за її зразком. Метою нашого дослідження є вплив англiйських запозичень на технічну лексику сучасної китайської мови та їх структурні особливості. Вивчення цього питання є досить актуальним, бо останнім часом в китайській мові почали активно з'являтися та широко вживатися англiйськi абрeвіатури та змішані абрeвіатури, вивчення яких дуже цікавить на сучасному етапі спеціалістів, що досліджують китайську мову (Федічев, 2005).

Англiцизми мають вагомий вплив на формування технічної лексики сучасної китайської мови. Через довге перебування Китаю в ізоляції, західні технології почали розвиватися набагато швидше, ніж китайські. Лише після проведення політики реформи “відкритості” Китай почав в технологічному плані наздоганяти інші країни, а згодом навіть випереджати їх. Зважаючи на ці обставини, в сучасній китайській мові гостро постала проблема проникнення запозичень з англiйської мови.

Причини постійного, але повільного процесу вливання англiйських вкраплень в китайську мову, якi згодом асимілювалися з китайською, полягають у наступному:

По-перше, це необхідність номінації нових явищ і понять, якi відсутні у мові-реципієнті. Як правило, до таких термінів належать одиниці, що називають предмети та явища та явища в таких сферах, як: науково-технічна, побутова (їжа, їжа, напої, одяг, транспортні засоби), політична, економічна, освітня, культурна і спортивна. Тобто, можна сказати, що із запозиченням об'єкта в мові з'являється його назва.

Друга причина – необхідність оновлення лексичної системи. Заміна старих одиниць, якi втратили свою виразність, на нові, якi більш точно передають реалії сучасного світу. Тут проявляють свій вплив віяння часу, мода і популярність

іноземних слів і виразів. Синологи зазначають, що такі причини природно впливають на саму китайську мову і дозволяють їй не відставати від загальних і світових тенденцій розвитку (Li, 2006).

Західні країни, і особливо Сполучені Штати Америки – є впливовими та потужними державами в політиці, економіці, науці, масовій культурі тощо. Як наслідок, англійська мова стала домінуючою у світовому масштабі. (Sarah Fleming, 2013). Як зазначають Сунь і Цзян: “Англійська [є] міжнародною мовою науки і технологій. Англійськомовні країни також мають великий економічний і культурний вплив, що робить їхню мову привабливою для країн, які прагнуть культурного обміну та міжнародного розвитку” (Renfeng Jiang, 2022). Англійська мова використовується як міжнародний засіб спілкування ІТ-спеціалістами, а також в Інтернет-середовищі, науковці та розробники, вона використовується для ділових цілей, а також у сферах науки і технологій.

У всьому світі ми бачимо молодих людей, які бажають вивчати англійську мову для спілкування та з метою міжнародної кар'єри. Крім того, зростаюча важливість і престиж англійської мови у світі призводить до появи варіантів англійської мови в декількох країнах, а також до появи англійських запозичень у багатьох мовах світу (Kang, 1999).

Глобалізація сама по собі недостатня для висвітлення включення цих та інших англійських слів до китайського лексикону. Мовні зміни зазвичай виникають в результаті впливу носіїв мови. Це означає, що необхідна підтримка та використання англійських запозичень серед звичайних людей, оскільки вони можуть стати частиною китайського лексикону.

Важливо зауважити, що позитивним аспектом є зростаюче розуміння та інтерес до західної культури та англійської мови серед китайців. Особливо це стосується молодого покоління та зростаючого середнього класу, для яких західний спосіб життя та розваги стали дуже привабливими.

Заходячи від цього, можна зробити висновок, що глобалізація сучасного світу сприяє обміну термінами та поняттями, особливо у сферах торгівлі, науки

та інформаційних технологій. Очікується, що кількість англійських запозичень в китайській мові буде зростати й надалі. Приплив та використання англійських слів в Китаї тісно пов'язані зі збільшенням популярності західної культури, а це свідчить про намагання країни йти в ногу зі сучасним світом та підтримку молодого покоління китайців, які виявляють пристрасть до всього іноземного, включаючи мову.

Англійська та китайська мови мають суттєві відмінності. По-перше, в англійській мові використовується алфавітна система письма, де графічні символи позначають окремі звуки або звукові сегменти. Натомість китайська мова є логографічною мовою, де кожен символ позначає морфологічну одиницю. По-друге, фонематичні інвентарі цих мов суттєво відрізняються. Ці відмінності створюють труднощі при включенні англійських слів у китайську мову. Кількість запозичень з алфавітних мов у сучасній китайській мові залишається досить обмеженою. Деякі вчені пояснюють це обмеження специфічними характеристиками китайської мови, такими як складова структура, ізольований характер та система письма, що може зробити запозичення з інших мов особливо складними. Зокрема, мандаринський діалект китайської мови є передусім ізольованим, тобто він менше покладається на морфологічні зміни для передачі синтаксичних зв'язків. Ця відносно проста структура морфем полегшує технічне включення запозичень у путунхуа, оскільки вони не потребують складних процесів морфосинтаксичної інтеграції. Під час процесу запозичення англійські флективні суфікси, такі як час і множина, часто можна опустити. Враховуючи синтаксичні особливості, включення англійських слів у китайську мову є відносно простим (Lu, 21).

Однак певні особливості китайської мови створюють складнощі при інтеграції запозичень з такої алфавітної мови, як англійська. Ми вже згадували про відмінності в системах письма та фонематичних інвентарях. Ці проблеми часто називають “орфографічними обмеженнями”. Зокрема, мандаринська китайська мова має фіксований набір фонем і складів, а також відносно

стабільний перелік ієрогліфів. Кожен китайський ієрогліф представляє як значення, так і звук.

Основна проблема запозичення англійських слів полягає в тому, що їхня оригінальна вимова не може бути безпосередньо відтворена китайською мовою. Натомість вони повинні пройти адаптацію, щоб відповідати китайській системі складів. Оскільки для деяких англійських фонем немає прямого еквівалента в китайській мові, результатом може бути лише наближення до оригінального звучання. Другий виклик полягає у виборі відповідного ієрогліфа для позначення звуку, оскільки китайська мова не використовує алфавітні літери.

Незважаючи на ці орфографічні обмеження, існує кілька стратегій їх подолання. Цей процес часто призводить до напрочуд креативних рішень, як влучно описує Іп (Yip): "Притаманна китайській мові осмисленість і адаптивність фонетичних і графічних елементів дозволяють перекладачам використовувати різні стратегії для створення оптимально прийнятних форм" (Yip, 2019). Іп має на увазі значущість і логографічну природу китайських ієрогліфів, ефективність словотвірної техніки та велику кількість омофонів.

При фонетичних запозиченнях з англійської мови численні англійські фонemi та комбінації фонем створюють труднощі при проникненні в китайську мову і потребують модифікацій. Більше того, деякі англійські фонологічні відмінності не можуть бути збережені в китайській мові. І навпаки, існують також унікальні китайські фонологічні відмінності, які не мають аналогів в англійській мові. Отже, під час процесу запозичення певні фонологічні відмінності втрачаються, а інші вводяться (Lu Q. , 2022). Наприклад:

- 1) 阀 fá – клапан (англ. valve) В цьому випадку китайська ієрогліфічна система була використана для відтворення приблизної фонетичної вимови іншої мови, в даному випадку, англійської мови “valve”.
- 2) 法兰 fǎlán – фланець (англ. flange). Також є фонетичним запозиченням англійського слова “flange”. У цьому випадку китайська мова використала

ієрогліфи для відтворення англійської фонетики, тобто для відтворення звучання слова.

Як ми зазначали вище, етимологічна калька передбачає дослівний переклад іноземного терміна, де кожен елемент іноземного слова перекладається мовою запозичення. В результаті виходить “точна копія вихідного слова”. Запозичення часто називають перекладом “морфема за морфемою”, оскільки кожна морфема перекладається незалежно для створення нової сполуки. Давайте детальніше розглянемо приклад, який ми наводили раніше в нашій роботі.

空压站 kōngyāzhàn – компресорна станція (англ. air pressure station). Даний термін складається з трьох морфем: іменника “air”, іменника “pressure” та іменника “station”. Китайською мовою ці морфеми перекладаються окремо як іменник “空”, іменник “压” та іменник “站”. Разом вони утворюють складне слово 空压站, що означає “компресорна станція”.

Таке лінгвістичне явище, як структурна калька, передбачає переклад слів або виразів, змінюючи їхню структуру та будову в новій мові, але при цьому зберігає значення, яке було в початковій мові. Наприклад:

除尘器 chúchénqì – пилозбірник (англ. dust separator). Значення пилозбірника – це “пристрій, який використовується для видалення твердих частинок з повітряних або газових потоків”. З англійської – “is a device that is used to remove particulate matter from air or gas streams”. Даний термін складається з двох морфем: дієслова “除尘” (англ. dust remove), напівафіксу “器” (англ. a device). Разом вони утворюють складне слово 除尘器, що означає “пилозбірник” (англ. dust separator), а дослівно перекладається як “пристрій для видалення пилу” (англ. dust remover).

У випадку фонетико-семантичного запозичення відбувається змішання елементів, в якому беруть участь як мова-реципієнт, так і носії цієї мови. Процес запозичення поєднує компоненти з обох джерел: фонетичне наближення оригінального англійського слова та відповідної китайської морфеми. Це

змішування призводить до лінгвістичного явища, коли звучання і значення іншомовного терміна адаптуються до фонетичної і морфологічної структури мови, що запозичує. Такі запозичення відображають злиття мовних елементів з різних джерел, в результаті чого в мові-реципієнті з'являється унікальне слово або словосполучення, яке зберігає суть оригінального терміна. Розглянемо приклад такого запозичення:

蝶阀 dié fá – дисковий клапан (англ. butterfly valve). Дане запозичення складається з двох морфем: іменника 蝶 “метелик” (англ. butterfly) та 阀 “клапан” (англ. valve). Ми вже зазначали раніше, що 阀 “клапан” є фонетичним запозиченням, у той час коли 蝶 “метелик” є семантичною частиною цього запозичення, бо перекладає слово метелик напряду. Разом вони утворюють слово 蝶阀 “дисковий клапан”.

Наступними ми розглянемо буквенні запозичення. Це важливий вид мовних запозичень, де букви або буквенні комбінації залишаються практично незмінними при введенні слів чи термінів із англійської в китайську мову. Це дозволяє легко ідентифікувати і використовувати поняття чи терміни, які були засвоєні з англійської мови, без значних змін в написанні чи вимові. Прикладом є термін PCR 罩.

PCR 罩 – ПЦР-бокс (англ. PCR-cover). Даний термін складається з двох частин: абревіатури PCR (англ. polymerase chain reaction/укр. полімеразна ланцюгова реакція) та іменника 罩 “кришка” (англ. cover). Разом отримуємо слово PCR 罩 “ПЦР-бокс”.

3.3. Семантичні особливості запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові

Запозичення технічних термінів у китайській мові мають кілька основних семантичних особливостей, серед яких особливо виділяються явища полісемії, омонімії та синонімії.

- 1) Полісемія: багато запозичених технічних термінів в китайській мові мають багатозначність, тобто одне слово може мати кілька різних, але пов'язаних між собою значень. Це може бути особливо важливим для технічних термінів, які можуть мати різні застосування в залежності від контексту.
- 2) Омонімія: китайська мова відома своєю великою кількістю омонімів, де різні слова мають однакове вимовлення, але різні значення. Це може бути особливо проблематичним для перекладу технічних термінів, оскільки вибір правильного значення може бути визначальним для зрозуміння тексту.
- 3) Синонімія: у деяких випадках одне технічне поняття може мати кілька синонімів у китайській мові. Це може бути зручно для виразу технічних аспектів з різних точок зору або в різних контекстах.

Ці явища полісемії, омонімії та синонімії в китайській мові створюють складнощі при перекладі технічних термінів, і вимагають від перекладачів глибокого розуміння не лише мови, а й технічних концепцій та їх взаємозв'язків.

Розглянемо кожне з цих явищ окремо та наведемо приклади.

3.3.1 Явище омонімії

Омонімія є цікавим явищем в китайській мові, оскільки ускладнює розуміння тексту на слух і є дуже поширеною. Більшість омонімів у китайській мові представлені омофонами, тобто словами, які звучать однаково. Це явище має велике значення при перекладі, оскільки може впливати на вибір правильного

перекладу. Процес перекладу китайської мови часто ускладнюється через велику кількість слів, що мають однакове вимовлення, але різні значення.

Особливо це стає проблемою при перекладі вузькоспеціалізованих текстів, де точність та правильний вибір еквівалентів мають велике значення. У таких випадках перекладач повинен мати глибокі знання контексту та досконале розуміння семантики слів, щоб уникнути непорозумінь та виразити справжню сутність тексту.

Китайська мова має особливу писемну систему, яка відрізняється від її розмовної форми. Писемність китайської мови базується на ієрогліфах, які відображають значення слова або концепції, а не його фонетичне вимовлення. Ця писемна система дозволяє спільному користуванню письмовою мовою різними діалектами китайської мови, оскільки ієрогліфи залишаються однаковими, незалежно від різниці вимови між діалектами.

Однак, в розмовному вживанні, де фонетика та синтаксис грають важливу роль, існує багато омонімів, і вимова слова може різнитися в залежності від контексту. Таким чином, багатоскладовість та інші фонетичні особливості можуть бути важливими для розрізнення слів в усній комунікації.

Важливо зазначити, що ця різниця між письмовою та усною мовою може створювати певні труднощі в навчанні та сприйнятті китайської мови, оскільки вимова слів не завжди може бути виведена з їх письмової форми, і навпаки.

Одним із основних семантичних особливостей запозичень на позначення технічного обладнання в китайській мові є явища полісемії, омонімії та синонімії.

Омоніми в китайській мові – це слова, що мають однаковий звук або написання, але різні значення. У китайській мові тони грають важливу роль, оскільки вони розрізняють значення слів. Навіть однакові звуки з різними тонами можуть мати різні значення. Це явище називається омонімією. Омоніми можуть бути односкладовими або багатоскладовими словами. Вони можуть збігатися як за звучанням, так і за написанням, або мати однакове написання, але різне вимовлення. Такі омоніми можна класифікувати на три типи:

Збіг за звучанням і написанням (同音同形词). До даного типу омонімів віднесені слова, які співпадають за звучанням (включаючи ініціаль, фіналь та тон) та написанням, це власне омоніми. У цьому випадку один і той же ієрогліф записує слова, що однаково звучать. Серед повних омонімів в запозиченнях на позначення технічного обладнання можемо виділити такі приклади:

- 1) 取样 qǔyàng, має два основні значення. Перше значення: 取样 qǔyàng – брати зразок (певного матеріалу) (англ. sampling), що використовується в запозиченнях на позначення технічного обладнання, а саме 取样罐 qǔyàng guǎn – резервуар забору проб (англ. sampling tank). Друге значення - це 取样 qǔyàng – дискретизація (англ. signal processing). В технічній термінології дискретизація – це перетворення функцій неперервних змінних у функції дискретних змінних, за якими початкові неперервні функції можуть бути відновлені із заданою точністю.

Можемо бачити, що читання та написання двох слів повністю збігається, але значення різні і зовсім не пов'язані між собою.

- 2) 筛 shāi, має кілька значень. 筛 shāi – підігрівати (вино) (англ. warm up), 筛 shāi – сито, в технічній термінології 振动筛 zhèndòngshāi – вібраційне сито (англ. vibrating screen) – апарат для очищення бурового розчину від породи та інш. механічних домішок.

Як і в минулому прикладі повністю співпадає звучання та написання слова, але зберігаються різні значення.

Збіг за звучанням, але не за написанням (同音异形词). Слова мають однаковий звук, але різне написання. Їх ще також називають омофонами.

Омофони є досить поширеними в китайській мові і можуть викликати недорозуміння, оскільки вони вимовляються однаково, але мають різні значення. Омофони - це один з унікальних аспектів китайської мови, який вимагає вивчення та ретельного розуміння, особливо при письмовому спілкуванні та читанні китайських текстів. Порівняльний аналіз забезпечує використання мови

у відповідності з правильністю та точністю. Сучасна китайська мова має приблизно тисячу слів, які мають однакову вимову, але різні значення. Незалежно від того, чи це стосується практичного використання в технічній лексиці або сприйняття літературних творів та їхнього розуміння, необхідна правильна та всебічна аналітика та розуміння цих слів з однаковою вимовою, але різними значеннями (林杰, 2019).

Приведемо основні приклади омофонів в технічній термінології:

- 1) 启动 qǐdòng та 启动 qǐdòng. Два слова мають абсолютно однакові звучання, але різне написання та різні значення. Розберемо кожне слово окремо. 启动 qǐdòng – старт (англ. start), зазвичай використовується для позначення початку програми, проекту тощо. 启动 qǐdòng – запуск (англ. switch on), здебільшого використовується для позначення запуску певного обладнання або якогось механізму.
- 2) 蒸气 zhēngqì та 蒸汽 zhēngqì. Так само як в попередньому прикладі у двох слів абсолютно однакове звучання, але різне написання та значення. 蒸气 zhēngqì – пара (англ. vapor), може використовуватися для позначення різної пари, наприклад, водяної пари, пари ртуті, пари йоду, пари бензолу тощо. 蒸汽 zhēngqì – пара (англ. steam), використовується для позначення лише водяної пари і використовується в сфері фізики та технологій.
- 3) 振动筛 zhèndòngshāi та 震动筛 zhèndòngshāi. У двох лексем абсолютно однакове звучання, але різне написання та значення. Різниця полягає у двох перших ієрогліфів 振动 zhèndòng “вібрація” та 震动 zhèndòng “струшування”. Різниця між “вібрацією” і “струшуванням” полягає в тому, що часовий патерн різний, напрямок руху різний, а об’єкт руху різний. 振动 zhèndòng – вібрація (англ. vibration) відноситься до об’єму маленьких об’єктів, може тривати протягом певного періоду часу – це механічна, безперервна зворотно-поступальна вібрація. 震动 zhèndòng – струшування

(англ. shake) відноситься до об'єму більш масивних об'єктів, що виникають за короткий проміжок часу.

Збіг за написанням, але не за значенням та вимовою (同形异音词). Дані омоніми також називають омографами. Омографи в китайській мові - це слова, які мають однаковий зовнішній вигляд, але можуть мати різні значення та вимови. Оскільки китайська мова використовує символи для представлення слів, символ може мати кілька різних вимов та значень. Це поширене явище в китайській мові через її логографічну систему письма. Омографи створюють додаткову складність для читачів і слухачів, оскільки їх розрізнити можна тільки за контекстом речення або тексту (Ситник, 2021).

量 liàng, liáng. Даний ієрогліф має кілька різних значень і дві різних вимови. 量 liàng четвертим тоном виступає іменником і має значення “міра, вага, об'єм”, наприклад:

流量计 liúliàngjì – витратомір (流量 liúliàng – витрата + напівсуфікс 计 jì).

Але 量 liáng другим тоном виступає в іншомовних запозиченнях на позначення технічного обладнання утворює численні назви вимірювальних приладів: виступає суфіксами -мір, -метр. Наприклад:

量水计 liángshuǐjì – водомір (量 liáng – міряти, 水 shuǐ – вода + напівсуфікс 计 jì)

3.3.2 Явище полісемії

Полісемія в китайській мові відноситься до явища, коли одне слово або ієрогліф має кілька споріднених значень або смислів. Полісемія є поширеним явищем у китайській мові, де ієрогліф або слово може мати різні значення в залежності від контексту, в якому воно вживається. Ця контекстуальна зміна значення є важливою особливістю лексичної семантики китайської мови і впливає на спосіб розуміння та інтерпретації китайських слів. Китайські ієрогліфи часто мають багатий семантичний контекст, і взаємозв'язки між

різними значеннями можуть бути складними і багатогранними. Розуміння полісемії є важливим для навчання китайської мови, оскільки вона впливає на використання слів в письмовій та усній мові.

Полісемія в контексті китайських запозичень є важливим аспектом лінгвістичного дослідження, оскільки вона відображає багатогранність значень окремих слів, що використовуються як у китайській мові, так і у мовах, які позичили ці слова. Полісемія, як феномен, зустрічається в різних аспектах мови, але в контексті китайських запозичень вона отримує додаткову глибину через багатство культурних, історичних та мовних впливів.

У вивченні полісемії в контексті китайських запозичень виникає необхідність аналізу та розкриття множинності значень окремих слів. Полісемія, що походить з китайської мови, часто вносить складнощі в точне сприйняття та використання слів у мовах-запозичувачах.

Макросистемна полісемія вказує на наявність споріднених смислів у межах одного конкретного слова або ієрогліфу, що може бути спільним для багатьох слів чи ієрогліфів. Ця форма полісемії зазвичай відображає відносини між словами, які мають спільне походження або історичний контекст.

Наприклад, у китайській мові існують деякі ієрогліфи, які мають декілька споріднених значень через історичні зв'язки та еволюцію мови. Один і той же ієрогліф може мати кілька різних значень, які виходять зі спільного кореня або історичного контексту. Макросистемна полісемія допомагає враховувати той факт, що різні слова або ієрогліфи можуть бути пов'язані через спільне коріння або історію, і це впливає на їхні семантичні відношення.

Серед прикладів макросистемної полісемії в іншомовних запозиченнях на позначення технічного обладнання можемо виділити слова:

- 1) 抓手 *zhuāshǒu*. Має два основні значення: перше значення – це “ручка” або “рукоятка”, яке є основним значенням цього слова. З розвитком технологій дане слово набуло нового значення і другим значенням цього слова стає “захватний механізм” (англ. *gripping device*).

- 2) 底座 dǐzuò. Має два основні значення: перше значення – це “база” або “основа”, яке є основним значенням цього слова. З технічним та культурним розвитком дане слово набуло нового значення і другим значенням цього слова стає “фундамент” (англ. foundation).
- 3) 床 chuáng. Ми звикли, до одного основного значення цього слова – це “ліжко”. Але в технічній лексиці слово 床 chuáng набуває іншого значення, а саме “стільніця”, тобто 冷却床 lěngquè chuáng можемо перекласти як “охолоджувальна стільниця” (англ. a cooling bed).
- 4) 发酵 fājiào. Дане слово в повсякденній лексиці має значення “підходити на дріжджах”. В технічній лексиці дане слово означає “ферментація” або “процес бродіння”. І термін 发酵罐 fājiào guǎn означає “ферментер” (англ. fermenter).
- 5) 浓缩 nóngsuō. Даний термін також є прикладом макросистемної полісемії. В технічній лексиці термін 浓缩 nóngsuō використовується як “концентрат”, тобто термін 浓缩液 nóngsuō yè можемо перекласти як “концентрований розчин” (англ. concentrated solution). Після проведення політики відкритості і поширення західної культури в Китаї цей термін почали використовувати для позначення кави, а саме: 浓缩 nóngsuō “еспreso” (англ. espresso).

У китайській мові в галузі технічних термінів і наукових понять іноді виникає міжгалузева полісемія. Це означає, що одне й те саме слово або термін може мати різні значення або нюанси, коли його використовують у різних галузях науки або техніки. При цьому значення терміну може змінюватися в залежності від контексту, в якому він вживається.

Така міжгалузева полісемія пояснюється тим, що деякі терміни можуть бути загальними для кількох суміжних галузей, і їхнє значення адаптується до специфіки кожної галузі. Це стає актуальним, коли наукові або технічні концепції перетинаються між галузями і потребують використання загальних термінів для позначення спільних аспектів. Така міжгалузева полісемія може стати важливою,

оскільки вона відображає взаємозв'язок між різними сферами науки і техніки, а також допомагає виразити загальні поняття, які використовуються в кількох галузях.

Можемо привести наступні приклади явища міжгалузевої омонімії серед запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові:

- 1) 振荡器 zhèndàngqì. Слово набуває двох значень: перше в фізичній сфері – це 振荡器 zhèndàngqì “вібратор” (англ. vibrator), що використовується в технічній лексиці. Друге значення використовується в сфері електроніки, а саме: 振荡器 zhèndàngqì “гетеродин” (англ. heterodyne).
- 2) 凝液 níngyè. Слово набуває двох значень: перше в технічній сфері – це 凝液 níngyè “конденсат” (англ. condensate), що використовується в технічній лексиці як 凝液罐 níngyè guǎn “резервуар конденсату” (англ. condensate tank). Друге значення використовується в хімічній сфері, а саме: 凝液 níngyè “коагуляція” (англ. flocculation).

Внутрішньогалузева полісемія в китайській мові в технічних термінах виникає, коли однаковий термін має кілька різних, але взаємопов'язаних значень всередині однієї конкретної галузі або науки. Це відбувається через необхідність точнішого виразу різних аспектів понять, що відносяться до цієї галузі. Оскільки технічні та наукові концепції можуть бути дуже точними та докладними, внутрішньогалузева полісемія допомагає висловлювати та уточнювати різні аспекти одного поняття без необхідності вигадувати нові терміни для кожного випадку. Серед прикладів явища внутрішньогалузевої полісемії в запозиченнях на позначення технічного обладнання можемо виділити:

- 1) 阀 fá. Цей термін має два значення, що використовуються в одній і тій же сфері, але мають деякі відмінності в значенні. Перше – це 阀 fá в значенні “клапан” (англ. valve), а друге – це 阀 fá в значенні “засувка” (англ. latch).

Даний термін з обома значеннями вживається в запозиченнях на позначення технічного обладнання.

- 2) 管线 guǎnxiàn як і в попередньому прикладі використовується в технічній лексиці але має два різні значення. Перше значення – це 管线 guǎnxiàn в значенні “трубопровід” (англ. pipeline), а друге значення терміну 管线 guǎnxiàn – кабель (англ. cable).
- 3) 罐 guǎn використовується в технічній лексиці але має два різні значення. Перше значення – це 罐 guǎn в значенні “резервуар” (англ. tank), а друге значення терміну 罐 guǎn – ємність (англ. container).
- 4) 喷枪 pēnqiāng. використовується в технічній лексиці але має два різні значення. Перше значення – це 喷枪 pēnqiāng в значенні “пістолет-розпилювач” (англ. spray gun), а друге значення терміну 喷枪 pēnqiāng – паяльна лампа (англ. blowtorch).

3.3.2 Явище синонімії

Серед іншомовних запозичень, що існують в китайській мові, в поодиноких випадках зустрічаються пари так званих абсолютних синонімів. Дане явище має місце в тих випадках, коли одне і те же поняття отримує своє позначення двояко: за допомогою фонетичного запозичення і шляхом запозичення семантичного. Виникнення абсолютної синонімії (тотожність значень) двох термінів є наслідок того, що одне слово являє собою семантичне запозичення (калька), тоді як інше є запозиченням фонетичним. Наприклад: 维生素 wéishēngsù, 维他命 wéitāmìng – вітамін, 传声器 chuánshēngqì, 麦克风 màikèfēng – мікрофон.

Сучасні дослідження синонімів у китайській мові почали зароджуватися в 1940-х та 1950-х роках, коли вчені стали активніше досліджувати синоніми у сучасному китайському мовленні. За тимчасових визначеннями, синоніми

описувалися як “слова, що мають однакове значення, але виражаються різними словами”. Наприклад, Чжан Шилу в одній зі своїх робіт подібно визначав синоніми. Проте загалом дослідження синонімів того часу фокусувалося переважно на стилістичних аспектах (张世禄, 1947).

Зазначимо, що це було перше крок до подальших, більш глибоких досліджень синонімів, які розпочалися з моменту становлення самостійної лінгвістичної дисципліни в галузі китайської мови. Ідея вивчення синонімів з лексикологічної точки зору та зокрема їхнього впливу на семантику слів стала актуальною лише з підвищенням ролі китайської мови в суспільстві і розвитку лінгвістики (王惠, 2018).

Не варто плутати синоніми (同义词) та близькі за значенням слова (近义词). Синоніми в китайській мові мають більшу структурну організацію та ідентичність у значенні, тоді як слова, близькі за значенням, можуть мати меншу схожість і не обов'язково входити в чітку структурну групу.

Структурний підхід дозволяє чітко відрізнити синоніми від близьких за значенням слів. Оскільки синоніми – це форма агрегації, слова, які мають синонімічні відносини одне до одного, можуть створити синонімічну групу, тоді як близькі за значенням слова можуть не мати структурного утворення. В межах синонімічної групи, кожен член має синонімічні відносини з іншими членами, у той час як слова, які є близькими за значенням, можуть бути досить віддаленими одне від одного, навіть не мати синонімічних відносин (刘叔新, 1990).

Наведемо приклади явища синонімії в запозиченнях на позначення технічного обладнання в китайській мові.

- 1) 预热器 yùrèqì та 加热器 jiārèqì. Дві лексеми вживаються в технічній лексиці і мають однакове значення “підігрівач” (англ. heater). Ми можемо побачити незначні семантичні відмінності, тому що два терміни мають різні перші склади: в першому терміні першим ієрогліфом є слово 预 yù “попередньо”

(англ. pre-), а в другому – 加 jiā “додати” (англ. add). Однак незважаючи на ці відмінності, два терміни можуть бути взаємозамінні.

- 2) 除湿机 chúshījī та 干燥器 gānzàoqì. Дві лексеми вживаються в технічній лексиці і мають однакове значення “осушувач” (англ. dehumidifier). Ми можемо побачити незначні семантичні відмінності, тому що два терміни мають різні написання та вимову. Перший термін 除湿机 chúshījī складається з двох морфологічних мотиваторів: 除湿 “осушувати” (англ. dehumidification) + 机 напівсуфікс. Другий термін 干燥器 gānzàoqì також складається з двох морфологічних мотиваторів 干燥 “дегідратація” (англ. drying) + 器 напівсуфікс. Однак незважаючи на ці відмінності, два терміни можуть бути взаємозамінні.
- 3) 吸尘器 xīchénqì, 除尘器 chúchénqì, 收尘器 shōuchénqì, 集尘器 jíchénqì. Чотири лексеми вживаються в технічній лексиці і мають однакове значення “пилосбірник” (англ. dust removal). Ми можемо побачити незначні семантичні відмінності, тому що чотири терміни мають різні написання та вимову. Перший термін 吸尘器 xīchénqì складається з двох морфологічних мотиваторів: 吸尘 “поглинати пил” (англ. dust absorption) + 器 напівсуфікс. Другий термін 除尘器 chúchénqì також складається з двох морфологічних мотиваторів 除尘 “видаляти пил” (англ. dust removal) + 器 напівсуфікс. Третій термін 收尘器 shōuchénqì також складається з двох морфологічних мотиваторів 收尘 “забір пилу” (англ. dust collection) + 器 напівсуфікс. Четвертий термін 集尘器 jíchénqì також складається з двох морфологічних мотиваторів 除尘 “забір пилу” (англ. control of dust) + 器 напівсуфікс. Однак незважаючи на ці відмінності, ці терміни можуть бути взаємозамінні.
- 4) 开关阀 kāiguānfá та 两位阀 liǎngwèifá. Дві лексеми вживаються в технічній лексиці і мають однакове значення “двопозиційний клапан” (англ. switch valve). Ми можемо побачити незначні семантичні відмінності, тому що два

терміни мають різні написання та вимову. Перший термін 开关阀 kāiguānfá складається з двох морфологічних мотиваторів: 开关 “перемикач” (англ. power switch) + 阀 “клапан” (англ. valve). Другий термін 两位阀 liǎngwèifá складається з трьох морфологічних мотиваторів 两 “два” (англ. two) + 位 “позиція” (англ. position) + 阀 “клапан” (англ. valve). Однак незважаючи на ці відмінності, два терміни можуть бути взаємозамінні.

- 5) 混料器 hùnlìàoqì та 搅拌机 jiǎobànjī. Дві лексеми вживаються в технічній лексиці і мають однакове значення “змішувач” (англ. mixer). Ми можемо побачити незначні семантичні відмінності, тому що два терміни мають різні написання та вимову. Перший термін 混料器 hùnlìàoqì складається з двох морфологічних мотиваторів: 混料 “перемішувати речовину” (англ. mixing) + 器 напівсуфікс. Другий термін 搅拌机 jiǎobànjī складається з двох морфологічних мотиваторів 搅拌 “змішувати” (англ. to stir) + 器 напівсуфікс. Однак незважаючи на ці відмінності, два терміни можуть бути взаємозамінні.
- 6) 破碎机 pòsuìjī та 粉碎机 fěnsuìjī. Дві лексеми вживаються в технічній лексиці і мають однакове значення “подрібнювач” (англ. grinder). Ми можемо побачити незначні семантичні відмінності, тому що два терміни мають різні написання та вимову. Перший термін 破碎机 pòsuìjī складається з двох морфологічних мотиваторів: 破碎 “дроблення” (англ. smash sth) + 机 напівсуфікс. Другий термін 粉碎机 fěnsuìjī складається з двох морфологічних мотиваторів 粉碎 “подрібнювати” (англ. to crush) + 机 напівсуфікс. Однак незважаючи на ці відмінності, два терміни можуть бути взаємозамінні.
- 7) 底座 dǐzuò та 基础 jīchǔ. Дві лексеми вживаються в технічній лексиці і мають однакове значення “фундамент” (англ. foundation/base). Ми можемо побачити незначні семантичні відмінності, тому що два терміни мають різні

написання та вимову, однак незважаючи на ці відмінності, два терміни можуть бути взаємозамінні.

- 8) 旋转阀 xuánzhuǎnfá та 卸料器 xièliàoqì. Дві лексеми вживаються в технічній лексиці і мають однакове значення “розвантажувач” (англ. discharger). Ми можемо побачити незначні семантичні відмінності, тому що два терміни мають різні написання та вимову. Перший термін 旋转阀 xuánzhuǎnfá складається з двох морфологічних мотиваторів: 旋转 “обертати” (англ. revolve) + 阀 “клапан” (англ. valve). Другий термін 卸料器 xièliàoqì складається з трьох морфологічних мотиваторів 卸料 “розвантажувати” + 器 напівсуфікс. Однак незважаючи на ці відмінності, два терміни можуть бути взаємозамінні, бо мають однакове значення “розвантажувач”.

Висновки до розділу 3

В третьому розділі ми розглядали англіцизми як джерело формування технічної лексики в сучасній китайській мові. Ми визначили, що багато запозичень для технічного обладнання в китайській мові походять з англійської мови, оскільки англійська є домінуючою мовою в галузі науки, технології і бізнесу. Тому багато термінів мають схожий звук та структуру на англійські слова, що полегшує їх засвоєння для осіб, які володіють обома мовами.

Також у розділі були розглянуті основні структурні та семантичні особливості запозичень на позначення обладнання в сучасній китайській мові. Ми визначились, що словоскладання є одним із найбільш поширених методів словотвору для створення термінів на позначення технічного обладнання в китайській мові. Цей метод полягає в тому, що термін формується шляхом комбінування двох або більше слів, кожне з яких має певне значення або позначає певний аспект технічного обладнання. Не часто, але зустрічається метод морфемної контракції. Морфема контракція в китайській мові не є загальним

методом для позначення технічного обладнання. У китайській мові словотвір базується переважно на розробці нових слів з використанням афіксів, суфіксів, або префіксів, які надають специфічні значення та інформацію про слово, тобто за допомогою афіксального та напівафіксального способу словотвору.

Ми глибоко дослідили семантичні особливості запозичень на позначення технічного обладнання в сучасній китайській мові. Запозичення технічних термінів у китайській мові можуть призводити до полісемії (багато значень), омонімії (однакові слова для різних концепцій) та синонімії (різні слова для однієї концепції).

Розуміння семантичних особливостей запозичень у китайській мові є важливим аспектом для мовознавців, перекладачів та всіх, хто працює в галузі технічної комунікації в Китаї. Враховуючи ці особливості, можна досягти більшого розуміння та ефективності в спілкуванні та перекладі технічних концепцій у цій мові.

ВИСНОВКИ

У ході нашого дослідження було зроблено такі висновки:

1. Запозичення є тривалим процесом і відбувається на основі різних мовних, економічних і культурних відносин. Цей процес є важливим для збагачення лексичного складу мов та відображення взаємного впливу між різними мовами та суспільствами. Особливо важливим є запозичення термінів і виразів у галузі технологій, оскільки швидкий розвиток технологій призводить до появи нових понять і назв, які не завжди можуть бути адаптовані вже існуючою мовою. У таких випадках лексичне запозичення стає необхідністю для називання нових явищ, пристроїв, програм і технологій. Цей процес є важливим для забезпечення мови відповідними термінами у світі швидкого технологічного розвитку.

2. Історія проникнення запозичень в китайську мову є важливою для формування науково-технічної лексики. Розвиток та вплив іншомовних слів і термінів на китайську мову відбувався протягом тривалого періоду і мав великий вплив на розширення лексичного складу мови. Спеціалізована наукова та технічна лексика часто потребує введення нових термінів для назви технологічних і наукових явищ, які з'являються внаслідок нових відкриттів і інновацій. Іншомовні запозичення можуть стати найкращим рішенням для називання цих нових понять та технологій, оскільки вони часто вже мають учбові або загальноприйняті визначення в інших країнах. Такий історичний внесок іншомовних слів у формування та розвиток науково-технічної лексики в китайській мові дозволяє забезпечити мову відповідними термінами та виразами для сприйняття і розуміння сучасних наукових і технічних досягнень.

3. У ході дослідження ми класифікували запозичення на позначення технічного обладнання в китайській мові за кількома різними аспектами на: 1) фонетичні запозичення, тобто терміни або назви технічного обладнання, які були запозичені з інших мов із збереженням приблизної фонетичної форми або

звучання; 2) семантичні запозичення, тобто терміни або назви технічного обладнання, які були запозичені з інших мов із збереженням подібного або спорідненого значення; 3) фонетико-семантичні запозичення, тобто терміни, які одночасно запозичують фонетичні та семантичні аспекти іншої мови; 4) буквенні запозичення, тобто терміни, які складаються з літер латинського алфавіту або літер і цифр, і використовуються для позначення конкретних пристроїв, технічних систем, програм, або іншого обладнання.

4. У ході дослідження структурно-семантичних особливостей запозичень на позначення технічного обладнання використовуються різноманітні методи лінгвістичного дослідження для глибокого аналізу мовної термінології. До цих методів належать дискурс-аналіз, метод функціонального аналізу, термінологічний історичний та морфологічний підходи, метод збору даних, семантичний аналіз, аналіз значень слів, порівняльний аналіз, текстовий аналіз, метод безпосередніх складників, розчленування, дослідження компонентів, синтез знань та інші.

5. Основними способами введення іншомовних слів є: 1) словоскладання, де дві або три основи об'єднуються, щоб створити новий термін; 2) афіксальний та напівафіксальний, коли до іншомовних слів додаються китайські афікси/напівафікси або суфікси/напівсуфікси для вказівки на їхні граматичні форми або категорії; 3) морфемна контракція, коли іншомовні слова скорочуються та адаптуються до китайської мовної структури, втрачаючи деякі складові частини або морфеми.

6. Основну частину запозичень на позначення технічного обладнання становлять англіцизми. Англіцизми можуть бути запозичені фонетично (як звуки та вимова), семантично (значення) або фонетико-семантично (комбінує фонетичний та семантичний аспекти). Вони стають важливою частиною технічного та наукового лексикону в китайській мові, щоб відобразити сучасні досягнення у цих галузях. Поширення англіцизмів є пов'язане з глобалізацією і розповсюдженням англійської мови як мови міжнародного спілкування. Багато

нових технічних термінів, інновацій та понять виникають у англомовних країнах, і їхнє використання в китайській мові стає необхідним для спілкування та роботи в сучасному світі.

7. Семантичні особливості запозичень на позначення технічного обладнання включають в себе наявність наступних явищ: 1) полісемії, тобто слова мають кілька значень; 2) омонімії, тобто слова з однаковим звучанням і/або написанням мають абсолютно різні значення; 3) синонімії, тобто слова різні за написанням та вимовою мають схоже значення та можуть бути взаємозамінні. Полісемія, омонімія та синонімія можуть створювати складнощі в розумінні і використанні технічної лексики в мові і потребують уваги при дослідженні та використанні таких термінів.

Наше дослідження вносить важливий внесок у лінгвістичну науку, оскільки воно розглядає явище запозичень на позначення технічного обладнання в китайській мові, що є актуальним і допомагає розуміти вплив технологічного розвитку на лексичний склад мови, а також аналізує структурно-семантичні особливості запозичень, допомагаючи розкрити явища полісемії, омонімії та синонімії в мові.

Результати нашого дослідження можуть бути корисними для лінгвістів, перекладачів та фахівців у галузі технічного перекладу, оскільки вони допомагають розробити ефективні способи перекладу технічної лексики. Наша робота може служити основою для розробки мовних стандартів та політики щодо введення іншомовних слів в китайську мову, сприяючи мовній гармонії.

Вивчення структурно-семантичних особливостей запозичень важливе для забезпечення взаєморозуміння та мовного розвитку в умовах швидкого технологічного прогресу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Акбудақ, К. (2021). *Історія китайської мови*. Одеса: Видавничий дім "Гельветика".
- Будняк, Д. (1991). *Полонізми в сучасному українському літературному мові*. Київ.
- Блумфілд Л. (1968). *Язык*. Москва: Издательство "Прогресс".
- Вечоринська, Т. (2021). Словотвірно-структурні особливості нової китайської лексики, пов'язаної з пандемією коронавірусу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 113-117.
- Гудима, Н. (2010). Вплив мовних та позамовних чинників на збагачення словникового складу сучасної української літературної мови. *Актуальні проблеми слов'янської філології*, pp. 308-316.
- Жмаєва, Н. (2011). Лінгвістичне тлумачення запозичення. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки.*, 9, 48-60.
- Зеленько, А. (1999). Методи й аспекти дослідження мови. *Вісник Луганського державного педагогічного університету №5*, 7.
- Землякова, О. (2010). Лінгвостилістичні характеристики жанру англійського корпоративного блогу. *Германські мови*, 22.
- Данильян, О. Д. (2019). *Методологія наукових досліджень*. Харків: Право.
- Овадюк, О. (2013). Запозичення як засіб збагачення англійської мови. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ*, 207-212.
- Селіванова, О. (2011). *Основи теорії мовної комунікації*. Черкаси: Чабаненко Ю.А. .
- Семчинський, С. (1974). *Семантична інтерференція мов*. Київ: Вища школа.
- Ситник, І. (2021). Лінгвостатистичний аналіз лексики китайськомовного педагогічного дискурсу. *Science and Education a New Dimension. Philology, IX(76), Issue: 260*. 64-67. www.seanewdim.com
- Сімонок, В. (2014). Іншомовна лексика в українській мовній картині світу. *Національно-мовні картини світу*, pp. 64-68.
- Смирнова, Л. (2009). До проблеми іншомовних запозичень. *Наукові праці. Том 119. Випуск 106*, pp. 71-76.

Струганець, Л. (2022). *Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ століття*. Тернопіль: Астон.

Турмис, О. В. (2021). Англійські запозичення в китайській мові: особливості функціонування. *Китаєзнавчі дослідження*, 229-241.

Тхоровська, С. (2022). Метод дискурс-аналізу: поняття та застосування (на прикладі ідеологічного дискурсу). *Молодий вчений №2*, 104-107.

Федічев, О. (2005). Запозичення у текстах економічної та уродичної тематики в китайській мові. *Китайська цивілізація: традиції та сучасність*, 96-99.

Фоменко О.С. (2010). Англійська мова vs англомовна лінгвокультура: соціокультурні проблеми глобалізації англійської мови. *Культура народів Причорномор'я № 184*, 30-35.

Чернікова, Л. Т. (2009). Англіцизми в сучасній українській мові. *Вопросы духовной культуры – филологические науки*, pp. 129-133.

Chao, Y. R. (1970). Interlingual and Interdialectal Borrowing in Chinese. *Studies in General and Oriental Linguistics*, 39-51.

Hafez, O. (1996). *Phonological and Morphological Integration of Loanwords into Egyptian Arabic*. From <https://journals.openedition.org/ema/1958>

Hariyani, Y. (n.d.). *Discourse Analysis : A Brief Guideline for the new Researches*. From OSF: <https://osf.io/y9e8n/download/?format=pdf>

Kang, H. (1999). Affixation to English Loanwords. *음성음운형태론연구 제 5 집 제 2 호*, 1-17.

Li, S. (2006). *New Slang of China: Chinese&English*. Beijing: New World Press.

Lǐ, X. (2003). Yazykovyye razlichiya i ikh otrazheniye v leksicheskoy semantike kitayskogo i russkogo yazykov. *Voprosy filologii: materialy Mezhdunar.*, pp. 30–34.

Lu, C. (21). Exploring learners' understanding of technical vocabulary in Traditional Chinese Medicine. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 71-101.

Lu, Q. (2022). *A Phonological Study on English Loanwords in Mandarin Chinese*. Sydney: Wester Sydney University.

Renfeng Jiang, W. S. (2022, March 11). *Interrelationship Amongst University Student Perceived Learning Burnout, Academic Self-Efficacy, and Teacher Emotional Support in China's English Online Learning Context*. From Frontiers: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2022.829193/full>

Sarah Fleming, G. Z. (2013). One name, two parents: The marketing potential of Phono-Semantic Matching in China. *Proceedings of iconn 2*, 119-137.

Stepanyan, E. (2022, November 14). *A Survey on Loanwords and Borrowings and Their Role in the Reflection of Cultural Values and Democracy Development: the Armenian Paradigm*. From Sciendo:

<https://sciendo.com/article/10.26417/ejme.v1i2.p77-86>

Yip, G. (2019). *Understanding China's Next Wave of Innovation*. From Imperial collage London: <https://www.imperial.ac.uk/people/g.yip/publications.html>

Zhou, A. R. (2015). Hybridity of Hanyu: Classification and Characteristics of Loanwords in Mandarin Chinese. *常葉大学经济学院纪要*, 57-67.

任学良. (1981). *汉语词法*. 北京: 北京语言大学出版社, 281.

刘叔新. (1990). *汉语描写词汇学*. 商务印书馆.

周祖谟. (1959). *汉语词汇讲话*. 人民教育出版社, 88.

张世禄. (1947). 语言变化与同义异词的现象. *《学识》2卷1期*.

张寿康. (1981). *构词法和构形法*. 湖北: 湖北人民出版社, 96.

朱德熙. (1982). *语法讲义*. 北京: 商务印书馆, 231.

林杰. (2019). *编辑校对相关文献中常见同音词的产品关键词索引分析*. From 龙源杂志网: <http://www.qikan.com.cn>

王勤. (1983). *现代汉语词汇概要*. 内蒙古人民出版社, 481.

王惠. (2018). *现代汉语同义词研究述评*. From Huayuqiao: <http://www.huayuqiao.org/articles/wanghui/wanghui11.pdf>

符淮青. (2003). *现代汉语词汇*. 北京: 北京大学出版社, 254.

简评

研究题目：现代汉语的外来语结构与语意于技术设备符号

随着科技的发展和中国经济融入全球经济体系，汉语中的借词数量大幅增加，尤其是与技术设备和最新科技相关的词汇。本研究的相关性源于现代语言学对用于指代技术设备的借词类型及其对汉语词汇构成的影响的分析。旨在从母语使用者的感知角度确定汉语中借词的具体特征的研究中，对语义、结构和词汇方面的关注强调了这一课题的重要性。此外，本课题的重要性还被认为是乌克兰现代汉语研究的重要组成部分，其中对表示技术设备的借词的结构和语义特征的研究非常重要，因为它直接关系到现代汉语词汇系统的发展进程。

本研究目的是探究现代汉语的外来语结构与语意于技术设备符号。

为了实现研究目的，需要解决以下任务：

- 1) 思考现代语言学家作品中借代概念的概念和出现的原因；
- 2) 研究外语借词渗透到现代汉语中的历史；
- 3) 概述借词在现代汉语技术词汇形成过程中的地位和影响；
- 4) 研究现代汉语中外来语借用的结构特点；
- 5) 研究现代汉语中借用表示技术的结构和语义特征的方法论基础；
- 6) 确定外来语是表示技术的借用语的主要来源；
- 7) 研究技术设备借代的结构特征；
- 8) 研究现代汉语中表示技术的借用语的语义特征。

本研究的理论意义在于，通过本研究的理论基础和成果，可以对借代表示技术的现象和特征形成最完整的认识，并对从语言学到技术发展和跨文化交际等各个领域产生重要影响。

这项工作的实际意义在于，可以将所得结果用于现代汉语借词和表示技术的术语的研究。此外，这些数据还有助于技术词汇翻译领域的研究，有助于了解技术词汇翻译的具体情况和特殊性。本研究收集的语言材料也可作为

相关课程的讲义和研讨材料，如《汉语语言实践》、《翻译理论与实践》、《汉语词汇学》等相关学科。

本研究的新颖之处在于对现代汉语中技术设备借代的研究和分析。研究揭示了这一现象的各个方面，包括解释外来词的来源、用法及其对汉语词汇构成的影响。本研究首次强调了尚未得到充分研究和词典记录的新语言单位。这项研究还有助于更好地理解借用过程及其对汉语词汇的影响，从而为语言学和汉语研究做出重要贡献。新方面的发现和新词汇的考虑丰富了汉语词汇学，使这一课题更有依据和意义。

在研究报告的第一章，我们研究了借用的概念，分析了有关这一概念的观点，并强调了现代语言学家的语言学研究中出现借用的原因。我们还探讨了汉语中外来语借用的历史，研究了外来语借用对汉语词汇结构形成的影响。本章对理解汉语借词的性质和起源做出了重要贡献，并强调了它们对词汇系统的影响。历史方面的研究使我们得以审视语言的演变，了解外来词和表达方式是成为汉语词汇不可分割的一部分的。

在研究的第二部分，我们介绍了我们的工作所依据的理论和方法论基础。我们根据语音、语义、音义和字母等不同标准对技术设备的外语借用进行了分类。每个类别都能反映借用的不同方面及其对汉语的影响。我们还介绍了研究这些借用的方法，这表明了在技术设备语境中分析和分类外来词和短语的系统方法。这一部分为进一步的研究提供了明确的方法论基础，并使我们能够将汉语中的借用信息系统化。

第三部分是对现代汉语中技术设备的结构和语义特点的实际分析。我们发现了对汉语词素进行结构和语义分析的重要性。这一部分主要通过具体的例子，让读者更好地理解外来语词汇和短语是如何融入汉语结构的，以及如何从语义的角度看待它们。这一分析的重要性在于揭示外语借用如何影响技术设备领域的汉语词汇系统。

ДОДАТКИ

Проаналізовані лексичні одиниці

Ієрогліф	Піньїнь	Переклад
1. 法兰	fǎlǎn	фланець
2. 阀	fá	клапан
3. 赛璐珞	sàilùluò	целулоїд
4. 防护章	fánghù zhāng	захисне покриття
5. 振动筛	zhèndòngshāi	вібросито
6. 二次蒸汽	èrcì zhēngqì	вторинна пара
7. 空压站	kōngyāzhàn	компресорна станція
8. 锅炉房	guōlúfáng	котельня
9. 无缝管	wúfèngguǎn	суцільнотягнута труба
10. 气蚀余量	qìshí yúliàng	допустимий кавітаційний запас
11. 鼓风机	gǔfēngjī	повітродувка
12. 换热器	huànrèqì	теплообмінник
13. 除尘器	chúchénqì	пилосбірник
14. 稳压阀	wěnyā fá	клапан підтримання тиску
15. 减压阀	jiǎnyāfá	редукційний клапан
16. 安全阀	ānquánfá	запобіжний клапан
17. PCR 罩	zhào	ПЦР-бокс
18. U 型压差计	xíng yāchājì	U-подібний диференціальний манометр
19. P&D 图	tú	P&D схема
20. 软连接	ruǎnliánjiē	гнучке з'єднання
21. 主管道	zhǔguǎndào	основний трубопровід

22.消防水管	xiāofáng shuǐguǎn	протипожежний трубопровід
23.接近开关	jiējìn kāiguān	безконтактний вимикач
24.磁粉检测	cífěn jiǎncè	магнітно-порошковий контроль
25.失速报警	shīsù bàojǐng	сигналізатор втрати швидкості
26.设备编号	shèbèi biānhào	номер обладнання
27.阀门布置	fámén bùzhì	розміщення трубопровідної арматури
28.电动开关阀	diàndòng kāiguānfá	електричний кульковий клапан
29.气动闸阀	qìdòng zhá fá	пневматична шиберна засувка
30.称重传感器	chēngzhòng chuángǎnqì	датчик навантаження
31.液体	yètǐ	рідина
32.弯头	wāntóu	патрубок
33.悬浮物	xuánfú wù	завислі речовини/домішки
34.接头	jiētóu	з'єднувач
35.建设者	jiànshèzhě	будівельник
36.面子	miànzi	площа/поверхня
37.造粒机	zàolìjī	гранулятор
38.粉碎机	fěnsuìjī	подрібнювач
39.冷却机	lěngquèjī	охолоджувач
40.输送机	shūsòngjī	конвеєр/транспортёр
41.传感器	chuángǎnqì	датчик
42.过滤器	guòlǜqì	фільтр

43.分离器	fēnlíqì	сепаратор
44.流量计	liúliàngjì	витратомір
45.液位计	yèwèijì	рівнемір
46.温度计	wēndùjì	термометр
47.压力计	yālìjì	манометр
48.电力计	diànlìjì	ватметр
49.除尘	chúchén	видалення пилю
50.除湿	chúshī	висушування
51.保温	bǎowēn	ізоляція
52.蝶阀	dié fá	дисковий клапан
53.取样	qǔyàng	брати зразок
54.筛	shāi	сито
55.启动	qǐdòng	старт
56.起动	qǐdòng	запуск
57.蒸汽	zhēngqì	пара
58.蒸气	zhēngqì	пара
59.震动筛	zhèndòngshāi	вібросито
60.量	liàng, liáng	вага/міра, -метр/-мір
61.抓手	zhuāshǒu	захватний механізм
62.底座	dǐzuò	фундамент
63.床	chuáng	стілниця
64.发酵	fājiào	ферментація
65.浓缩	nóngsuō	концентрат
66.凝液	níngyè	коденсат
67.管线	guǎnxiàn	трубопровід/кабель

68.罐	guàn	резервуар/ємність
69.喷枪	pēnqiāng	пістолет-розпилювач/ паяльна лампа
70.预热器	yùrèqì	підігрівач
71.加热器	jiārèqì	підігрівач
72.除湿计	chúshījì	осушувач
73.干燥器	gānzàoqì	осушувач
74.吸尘器	xīchénqì	пилосбiрник
75.收尘器	shōuchénqì	пилосбiрник
76.集尘器	jíchénqì	пилосбiрник
77.开关阀	kāiguānfá	двопозиційний клапан
78.两位阀	liǎngwèifá	двопозиційний клапан
79.混料器	hùnliaòqì	змішувач
80.搅拌机	jiǎobànjī	змішувач
81.破碎机	pòsuìjī	подрiбнювач
82.基础	jīchǔ	фундамент
83.旋转阀	xuánzhuǎnfá	розвантажувач
84.卸料器	xièliàoqì	розвантажувач